

73486

ZAKONI IN UREDBE

XVII. ZVEZEK

Zakon

o poslovnem redu v narodni skupščini

Zakon

o poslovnem redu v senatu

V Ljubljani 1932

Založila in natisnila tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani

V založbi tiskarne Merkur v Ljubljani

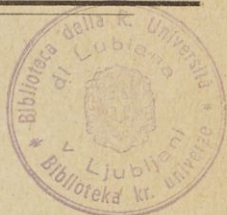
so izšle sledeče knjige:

Zakoni in uredbe:

- I. zv.: Zakon o nelojalni konkurenci, broš. Din 6'—.
- II. zv.: Pravilnik o pomožnem osebju drž. prometnih ustanov v resortu ministrstva za promet, broš. 8'—.
- III. zv.: Zakon o javnih beležnikih (notarjih), broš. Din 12'—.
- IV. zv.: Zakon o glavni kontroli, broš. Din 10'—.
- V. zv.: Zakon o obnem upravnem postopku in zakon o banski upravi, broš. Din 20'—, vez. Din 25'—.
- VI. zv.: Uredba, s katero se določa tarifa o nagradah javnih notarjev. — Pravilnik za izvršitev zakona o javnih notarjih. — Zakon o izpremembi in dopolnitvi § 244. zakona o javnih notarjih. — Uredba o številu in sedežih javnih notarjev, broš. Din 18'—, vez. Din 25'—.
- VII. zv.: Zakon o uradnikih, broš. Din 18'—.
- VIII. zv.: Pravilnik o poslovanju krajevnih (mestnih) kontrol in komisarjev za izredne preglede, broš. Din 12'—.
- IX. zv.: Zakon o državnem prometnem osebju, broš. Din 14'—.
- X. zv.: Pravilnik za voditev zemljiških knjig, broš. Din 14'—.
- XI. zv.: A. Ustava kraljevine Jugoslavije. — B. Zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna območja, broš. Din 8'—.
- XII. zv.: Zakon o volilnih imenikih. — Zakon o volitvah narodnih poslancev za narodno skupščino, broš. Din 8'—.
- XIII. zv.: Zakon o društvih, shodih in posvetih, broš. Din 6'—.
- XIV. zv.: Uredba o lekarnarski zbornici, broš. Din 8'—.
- XV. zv.: Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o volitvah narodnih poslancev, naredba, popravki, tolmačenja, pojasnilo, objava ter obrazci volilnih zapisnikov in pooblastila k zakonu o volitvah narodnih poslancev. — Zakon o volitvi senatorjev, broš. Din 8'—.
- XVI. zv.: Zakon o obrtih, broš. Din 20'—, vez. Din 25'—; pošt-nina Din 3'—.
- XVII. zv.: Zakon o poslovnem redu v narodni skupščini. — Zakon o poslovnem redu v senatu, broš. Din ~~10'—~~. 15'—.

Sledijo nadaljnji zvezki.

Zakoni in uredbe

Zakon o poslovnem redu v narodni skupščini.

Zakon o poslovnem redu v senatu.

Ponatis
iz »Službenega lista« kraljevske banske uprave
Dravske banovine

V Ljubljani 1932

Založila in natisnila tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani
(Predstavnik tiskarne O. Mihálek)

73486

030010389

Vsebina

Zakon o poslovnem redu v skupščini.

	Stran
I. poglavje: Sestanek poslancev in overavljanje njih pooblastil	1
II. poglavje: Predsedništvo narodne skupščine	6
III. poglavje: Odbori narodne skupščine	7
IV. poglavje: Seje narodne skupščine	9
V. poglavje: Poslovni red o seji	16
VI. poglavje: Podajanje in pretres zakonskih predlogov in resolucij	16
VII. poglavje: Vprašanja in interpelacije	22
VIII. poglavje: Prošnje in pritožbe	25
IX. poglavje: Glasovanje	28
X. poglavje: Disciplinske kazni	30
XI. poglavje: Pravice in dolžnosti narodne skupščine in narodnih poslancev	32
XII. poglavje: Skupščinsko osebje in računovodstvo	38
XIII. poglavje: Stenografski zapiski	39
XIV. poglavje: Arhiv in pečat narodne skupščine	39
XV. poglavje: Končne odredbe	40

Zakon o poslovnem redu v senatu.

Stran

I. poglavje: Sestanek senatorjev in overavljanje njih pooblastil	41
II. poglavje: Predsedništvo senata	44
III. poglavje: Odbori	46
IV. poglavje: Seje	48
V. poglavje: Poslovni red v seji	54
VI. poglavje: Podajanje in pretres zakonskih predlogov in resolucij	55
VII. poglavje: Vprašanja in interpelacije	60
VIII. poglavje: Prošnje in pritožbe	63
IX. poglavje: Glasovanje	66
X. poglavje: Disciplinske kazni	68
XI. poglavje: Pravice in dolžnosti senata in senatorjev .	70
XII. poglavje: Osebje senata in računovodstvo	75
XIII. poglavje: Stenografski zapiski	76
XIV. poglavje: Arhiv in pečat senata	77
XV. poglavje: Končne odredbe	77

Mi

ALEKSANDER I.,

po milosti božji in narodni volji kralj Jugoslavije,
predpisujemo in proglašamo na predlog Našega ministra
za notranje posle, predsednika Našega ministrskega
sveta

zakon

o poslovnem redu v narodni skupščini.*

I. POGlavJE.

Sestanek poslancev in overavljanje njih pooblastil.

§ 1.

Na dan pred dnem, na katerega je sklicana narodna skupščina s kraljevim ukazom, morajo biti vsi poslanci v kraju, kjer naj zaseda narodna skupščina in tu ostati ter opravljati skupščinske posle, dokler se skupščina ne zaključi ali se ne razpusti ali se njene seje ne odlože.

§ 2.

V vsakem zasedanju ima narodna skupščina svoj prvi sestanek ob devetih dopoldne onega dne, na katerega

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 2. decembra 1931., št. 282/XCI/643.

je sklicana s kraljevim ukazom. Na tem sestanku predseduje kot predsednik po letih najstarejši navzočni poslanec. Tajniški posel opravljajo kot začasni tajniki štirje mlajši poslanci, ki jih izvoli skupščina na predsednikov predlog.

§ 3.

V zasedanju, s katerim se začena skupščinska perioda, se sestanek zaključi, ko izroče navzočni poslanci svoja pooblastila predsedniku, in se napove prihodnja seja na drugi dan.

§ 4.

Predsednik sestavi za drugi sestanek seznamek poslancev na podstavi poročil glavnega volilnega odbora in na podstavi pooblastil, ki so bila vročena narodni skupščini neposredno ali posredno.

§ 5.

Na drugem sestanku se takoj izvoli verifikacijski odbor 21 članov. Če se vloži samo ena lista, se voli z vzklikom; drugače pa s tajnim glasovanjem po sorazmernem sistemu.

Izid glasovanja ugotovi predsednik.

§ 6.

Verifikacijski odbor si izvoli predsednika, tajnika in enega ali več poročevalcev.

Verifikacijskemu odboru odkaže predsednik poslanska pooblastila, vse volilne spise in vse pritožbe zoper volitve.

Verifikacijski odbor mora svoj posel izvršiti v sedmih dneh.

§ 7.

Ko izdela odbor svoje poročilo, odredi predsednik verifikacijskega odbora, da se to poročilo natisne in raz-

deli med poslance najkasneje v treh dneh. Poročilo se razdeli po organiziranih poslanskih skupinah ali neposredno med poslance v tajništvu. Kdaj se prične poročilo razdeljevati, objavi predsednik odbora v poslopju narodne skupščine na posebnem kraju, kjer se objavljajo ostale objave.

§ 8.

Čez štiri in dvajset ur potem, ko je bilo poročilo razdeljeno, skliče predsednik verifikacijskega odbora sejo narodne skupščine, v kateri se sme takoj začeti s pretresom tega poročila.

Sejam narodne skupščine do izvolitve skupščinskega predsedništva predseduje dalje predsednik verifikacijskega odbora.

Vsak poslanec, dokler bi mu volitev ne bila razveljavljena, ima pravico prisostvovati in odločati v sejah narodne skupščine, ne sme pa glasovati o svoji lastni izvolitvi.

§ 9.

Ko se poročilo prečita, se dajo v pretres in na glasovanje v celoti one volitve, ki jih odborska večina ne izpodbija. Debata o njih sme trajati največ en dan. Po neizpodbijanih volitvah se pretresajo v celoti, a rešujejo vsaka posebej one volitve, ki jih odborska večina izpodbija.

Pretres o poročilu verifikacijskega odbora o izpodbijanih mandatih sme trajati najdalj pet dni. Govori ob tej priliki smejo trajati največ pol ure.

Narodna skupščina sme potrditi volitev ali jo razveljaviti ali odgoditi odločbo o njej in odrediti, da se uvede potrebna preiskava; toda to vprašanje se mora rešiti najkasneje v treh mesecih.

§ 10.

Če se razveljavi poslančev mandat, se pozove za poslanca njegov namestnik, če je bil poslancu mandat

razveljavljen zaradi nedostatka osebnih pogojev iz §§ 10. do 12. zakona o volitvah narodnih poslancev.

Če je bil mandat razveljavljen zaradi nepravilnosti volilnega posla, zaradi česar se smatra, da poslanec ni izvoljen za narodnega poslanca, se pozove za poslanca oni kandidat, ki je dobil pri volitvah največ glasov za poslancem, ki mu je mandat razveljavljen.

§ 11.

Ko so tako poslanska pooblastila pregledana in overovljena, prisežejo poslanci vpričo predsednika tako-le:

»Jaz (ime) prisegam, da bom kralju zvest, da bom čuval nad vse narodno edinstvo, nezavisnost države in celotnost državnega ozemlja, da bom čuval ustavo in imel pred očmi blaginjo naroda.« (Člen 59. ustave.)

Pridržki pri prisegi niso dopuščeni.

Dokler poslanec pravilno ne priseže, ne sme nadalje poslanske dolžnosti izvrševati.

§ 12.

I. Skladno s točko 4. § 13. zakona o volitvah narodnih poslancev izgube mandat poslanci, ki prestanejo biti člani one skupine, ki ji pripada nosilec državne liste s katerim je bila vezana kandidatna lista tega poslanca.

Predlog o tem mora vložiti najmanj deset poslancev te skupine s soglasnostjo nosilca liste te skupine. Predlog je vložiti pri narodni skupščini.

V predlogu morajo navesti predlagalci činjenice, po katerih je ugotovljeno, da je dotični narodni poslanec prestal biti član te skupine.

Narodna skupščina odkaže ta predlog takoj verifikacijskemu odboru, ki mora po zaslišanju prvega podpisane predlagalca in po zaslišanju poslanca, za katerega se predlaga izguba mandata, v sedmih dneh ugotoviti: ali je dotični poslanec prestal biti član skupine, in mora

izdati svojo ustrezno odločbo, ki jo izroči kot svoj predlog narodni skupščini.

Narodni poslanec sme tudi sam pismeno obvestiti narodno skupščino, da je prestal biti član skupine, ki ji pripada nosilec državne liste, s katero je bila vezana njegova kandidatna lista. V tem primeru pošlje narodna skupščina to vlogo verifikacijskemu odboru. Verifikacijski odbor pripravi in vroči narodni skupščini v sedmih dneh poročilo in svoj predlog, potem ko zasliši dotičnega poslanca in enega člana te poslanske skupine, če se prijavita k besedi.

Na predlog verifikacijskega odbora odloči narodna skupščina v sedmih dneh potem, ko zasliši prvega podpisanega predlagalca in narodnega poslanca, za katerega se predlaga izguba mandata.

Če je obvestil narodni poslanec sam narodno skupščino, da je prestal biti član izvestne skupine, se zaslišita pri seji narodne skupščine dotični poslanec in en član te poslanske skupine, če se javita k besedi.

Ob tej priliki ne smejo biti govori daljši od pol ure.

II. Narodni poslanec ne sme biti: član upravnega odbora uprave državnih monopolov, član upravnega ali nadzorstvenega odbora Narodne banke in Državne hipotekarne banke, član upravnega ali nadzorstvenega odbora onih delniških družb in pridobitnih podjetij, ki imajo rudniške pravice ali ugodnosti, ali ki imajo pogodbe o sečnji državnih gozdov ali ki imajo posebne in izjemne ugodnosti po specialnih zakonih.

Verifikacijski odbor mora v mesecu dni, odkar se mu po predsedništvu narodne skupščine ta primer vroči, zaslišati dotičnega narodnega poslanca, pribaviti podatke, potrebne za odločbo, in to skleniti, če ne bi poslanec podal ostavke na odborsko članstvo.

Taka odborska odločba se priobči narodni skupščini in se rešuje brez pretresa na eni prvih sej s poimenskim glasovanjem.

II. POGLAVJE.

Predsedništvo narodne skupščine.

§ 13.

V zasedanju, s katerim se prične skupščinska perioda, se takoj izvoli predsedništvo, čim se konča pretres o poročilu verifikacijskega odbora. V ostalih zasedanjih se izvoli predsedništvo takoj na prvem sestanku pod predsedstvom po letih najstarejšega navzočnega poslanca.

Predsedništvo je sestavljeno iz predsednika, dveh podpredsednikov in štirih tajnikov. Vsi ti poslovalci se volijo za vsako zasedanje (člen 62. ustave).

Najprej se izvoli predsednik narodne skupščine. Če bi absolutne večine ne bilo pri prvem glasovanju, zadošča pri drugem glasovanju relativna večina. Ob enakosti glasov pri drugem glasovanju se smatra, da je izvoljen kandidat, ki je po letih najstarejši. Ko je izvoljen predsednik, se izvolita najprej podpredsednika, potem pa se izvolijo tajniki tako, kakor je to določeno za volitev predsednikovo. O volitvah skupščinskih poslovalcev se sme glasovati tudi istočasno s posebnimi listami.

Pri volitvi predsedništva je glasovanje tajno.

Če poda kateri skupščinski poslovalec ostavko na svoj položaj, se smatra, da je razrešen, ko vzame narodna skupščina to ostavko na znanje.

§ 14.

Dolžnost predsednika narodne skupščine je, da jo predstavlja na zunaj, da vodi njene seje in vzdržuje red v njeni sredini, da skrbi za pravilno in hitro opravljanje poslov v tajništvu, stenografskem uradu in računovodstvu kakor tudi za varnost narodne skupščine. Skrbi, da delo v odborih ne zastaja in se ne prekinja. Postavlja in odpušča vse začasno osebje narodne skupščine.

§ 15.

Če je predsednik zadržan, ga nadomešča eden podpredsednikov. Tisti, ki predseduje, se ne sme udeleževati debat in ne glasovati.

§ 16.

Dolžnost tajnikov narodne skupščine je, da opravljajo prozivanje poslancev; dačitajo v narodni skupščini predloge in vse drugo; da zapisujejo sklepe narodne skupščine, način in uspeh glasovanja in da sestavljajo sejne zapisnike. Eden izmed tajnikov, ki ga določi predsednik, nadzira izvrševanje vsega pisarniškega poslovanja narodne skupščine. Če bi bili tajniki iz kakršnegakoli vzroka zadržani izvrševati svojo dolžnost, jih začasno nadomeščajo poslanci, ki jih določi predsednik narodne skupščine.

III. POGLAVJE.

Odbori narodne skupščine.

§ 17.

Za proučevanje predlogov in drugih predmetov skupščinskega dela izvoli narodna skupščina poedine odbore. Ti odbori so stalni ali posebni. Stalni odbori so: 1. verifikacijski odbor; 2. administrativni odbor; 3. imunitetni odbor; 4. odbor za prošnje in pritožbe in 5. finančni odbor.

Posebni odbori se volijo za proučevanje zakonskih predlogov, ki jih vloži vlada ali jih vložijo narodni poslanci, kakor tudi za proučevanje drugih predmetov, o katerih skupščina sklene, da je potrebno odkazati jih posebnemu odboru.

Stalni odbori trajajo ves čas ene skupščinske periode, razen finančnega odbora, ki se voli za vsako redno zasedanje. Posebni odbori trajajo, dokler ne dovrše posla.

§ 18.

Vsi odbori se volijo po listah po sorazmernem sistemu in s tajnim glasovanjem. Kandidatno listo sme vložiti najmanj deset poslancev.

Če se vloži samo ena lista, se vrši volitev z vzklikom.

§ 19.

Finančni odbor ima 31 članov. Ostali odbori imajo po 21 članov.

§ 20.

Vsak odbor si z večino glasov izvoli predsednika, podpredsednika in tajnika in vodi kratek zapisnik o svojem poslovanju. Vabila na odborske seje se objavljajo narodnim poslancem na kraju, posebej za to določenem v poslopju narodne skupščine; morajo pa se osebno vročiti vsakemu narodnemu poslancu z označbo dnevnega reda, če ob koncu poslednje seje ni bil določen dan prihodnje seje odbora.

V zapisnik vsake seje se zapisujejo imena navzočih članov, pismeno vročeni predlogi in sklepi odbora. Predsednika odbora nadomešča, če bi bil zadržan, podpredsednik, če pa je zadržan tudi ta, po letih najstarejši odbornik.

Narodna skupščina določi brez diskusije rok, do katerega mora odbor podati poročilo. Če tega odbor ne izpolni ali če mu narodna skupščina roka ne podaljša, sme izvoliti narodna skupščina nov odbor.

Odbor je sklepčen, če je navzočna tretjina članov. Sklepi so polnoveljavni, če glasuje zanje večina prisotnih članov; če pa so glasovi enaki, se smatra predlog, o katerem se je glasovalo, za sprejetega.

Na izpraznjeno mesto odborskega člana stopi prihodnji na listi.

§ 21.

Ko se pretres dovrši, izvoli odbor enega ali več poročevalcev, kičitajo v narodni skupščini poročilo in zagovarjajo poročilo in predlog odbora pred njo.

Če se razdeli odbor na večino in manjšino, ima ta in ona stran posebej svojega poročevalca.

Vsako ločeno mnenje bodisi o načelu bodisi pri poedinih členih predloga, o katerem se sklepa v odboru, je predati pismeno odboru, ki ga obenem z večinskim poročilom predloži skupščini, kjer ga sme zastopati član odbora, ki je oddal ločeno mnenje.

Svoje poročilo mora odbor izdelati in predati skupščinskemu predsedniku najkasneje v petih dneh potem, ko se je dovršil pretres v odboru.

§ 22.

Odborskim sejam sme prisostvovati vsak narodni poslanec.

Razen članov odbora smejo v odborskih sejah govoriti samo člani vlade in vladni poverjeniki.

§ 23.

Odbori smejo občevati neposredno z ministri po svojih predsednikih ali pa po članih, ki jih določijo za to.

§ 24.

Odbori se sestajajo v poslopju narodne skupščine v posebnih, zanje določenih prostorih. Toda odbori smejo, če bi zahteval njih posel, imeti svoje seje tudi v ministrstvih.

§ 25.

Skupščina sme skleniti za poedine odbore, naj nadaljujejo svoje delo tudi v onem času, ko sama ni zbrana.

IV. POGlavJE.

Seje narodne skupščine.

§ 26.

Čim se izvoli predsedništvo narodne skupščine, obvesti predsednik skupščine o tem predsednika ministr-

skega sveta. Predsednik ministrskega sveta obvesti potem predsednika skupščine, katerega dne otvori kralj skupščinske seje osebno s prestolnim govorom ali pa po ministrskem svetu s poslanico ali z ukazom. .

Če odvarja zasedanje kralj s prestolnim govorom, zasedata senat in narodna skupščina skupno (člen 32. ustave).

§ 27.

Seje narodne skupščine odvarja predsednik. Vodi pretres, skrbi, da se točno izpolnjujejo določila tega poslovnika in da se ves čas v seji ohrani popoln red.

§ 28.

Senat in narodna skupščina sklepata v skupnem zasedanju samo v onih primerih, za katere je to izrečno določeno.

Skupnemu zasedanju predsedujeta predsednika senata in narodne skupščine izmenoma (člen 73. ustave).

§ 29.

Seje narodne skupščine so javne. Toda smejo se pretvoriti v tajne, če to zahteva predsednik skupščine, vlada ali 20 poslancev. O takem predlogu se glasuje brez pretresa.

Če je zahteval tajnost predsednik skupščine ali jo je zahtevalo 20 poslancev, sme skupščina sklepati o tem: ali ostane seja tajna ali ne.

Predmeti, o katerih se posvetuje skupščina na tajnem sestanku, se pretresajo, če treba, tajno tudi v odborih in se ne sme o njih nikomur nič praviti, razen poslancem.

Če se dokaže poslancu, da ni čuval tajnosti, sme izključiti skupščina takega poslanca iz sej do najvišjega števila sej po § 98. Izjave ali predlogi vlade na tajnih sestankih se smejo predajati javnosti samo s privolitvijo vlade.

§ 30.

Razen na javne in tajne seje, se sme sestajati narodna skupščina tudi na konference na predlog predsednika skupščine, vlade ali 20 poslancev.

Pri konferencah smejo biti navzočni samo poslanci in ministri.

§ 31.

Na predsednikov predlog in po zaslišanju vlade določa dnevni red za vsako prihodnjo sejo narodna skupščina sama ob koncu seje brez pretresa. Ta dnevni red se razglša s posebnimi objavami v dvorani in v posloplju narodne skupščine.

Oni predmeti, o katerih se pretres ni mogel izvršiti v eni seji, se postavljajo na prvo mesto na dnevni red prihodnje seje.

Če se dnevni red ni mogel izvršiti zaradi nezadostnega števila navzočnih poslancev, objavi predsednik, da velja za dnevni red novi seji nadaljevanje starega dnevnega reda z dodatkom onih točk, ki jih je treba po tem poslovniku samem postaviti na dnevni red ali glede katerih je narodna skupščina sama sklenila prej, da jih je tega dne postaviti na dnevni red.

Če naj bi bila nova seja na dan, določen v poslovniku za interpelacije, se ne sme v tej seji nič reševati, razen interpelacij po § 71. tega poslovnika. Če pa ni interpelacij ali če so izčrpane, je preiti na stari dnevni red.

§ 32.

Zapisnik narodne skupščine pišejo po vrsti tajniki, ki jih določi predsednik; ti zapisniki sečitajo ob začetku vsake seje narodne skupščine.

V zapisnike se vpisujejo: 1. vladna in predsednikova naznanila; 2. predmeti, o katerih je sklepala narodna skupščina in njeni sklepi o njih z načinom glasovanja in s številom glasov za in zoper pri poimenskem glasovanju.

vanju in 3. predmeti, o katerih sklene narodna skupščina, da jih je vpisati v zapisnik. Poslanski govori se ne vpišujejo v zapisnik; vedno pa se označujejo imena govornikov za in zoper.

§ 33.

O tem, ali naj se na predlog narodnega poslanca v zapisniku kaj popravi, česar tajnik ne sprejme, odloča narodna skupščina.

§ 34.

Preden preide narodna skupščina na dnevni red, ji predsednik priobči vse, kar se nje tiče.

§ 35.

V narodni skupščini imajo pravico govoriti samo narodni poslanci, ministri in vladni poverjeniki, določeni za to s kraljevim ukazom (člen 70. ustave).

§ 36.

Nihče ne sme govoriti v narodni skupščini, dokler ni zahteval in dobil besede od predsednika.

§ 37.

Predsednik daje besedo po vrsti prijav, razen če ni s tem poslovnikom določeno drugače. Ministrom in vladnim poverjenikom se daje beseda, kadarkoli jo zahtevajo. Odborski poročevalci smejo govoriti po večkrat in preko vrste, ako to zahteva potreba pretresa. Presoja o tem gre predsedniku. Onemu poslancu, ki hoče govoriti o kršitvi poslovnika ali dnevnega reda, ki jo je opazil, se dà beseda, čim jo zahteva. Njegov govor sme trajati najdalj pet minut in o tej stvari ne sme govoriti noben drugi poslanec.

Če vztraja govornik tudi še po predsednikovem pojasnilu pri svoji trditvi, da se je kršil poslovnik ali

dnevni red, pozove predsednik takoj narodno skupščino, da brez pretresa odloči o tem vprašanju. Če opazi predsednik, da se pogosto ponavljajo vprašanja o kršitvi poslovnika ali dnevnega reda zato, da bi se skupščinsko delo oviralo ali zavlačevalo, sme predlagati skupščini, da se taka vprašanja v tej seji ne smejo več podajati. Skupščina odloči o tem brez pretresa.

§ 38.

Poslanci se prijavljajo za besedo, čim se pretres otvori.

Pri onih predmetih, ki so bili odkazani odboru, se smejo podajati prijave, čim se odborsko poročilo predloži narodni skupščini. Podajati se smejo osebno, ustno ali pismeno, ali po drugem poslancu. Vsak poslanec mora izjaviti, ali bo govoril za predlog ali zoper njega, kakor tudi to, ali bo govoril v imenu skupine ali osebno v svojem imenu.

Vsak prijavljeni govornik sme odstopiti svoje mesto drugemu prijavljenemu govorniku.

§ 39.

Razen ministrov, vladnih poverjenikov in odborskih poročevalcev ne sme o enem in istem predmetu nihče govoriti več nego enkrat, razen če mu to skupščina posebej dovoli.

Pretres o načelu kakor tudi pretres o poedinostih, po poglavjih (oddelkih), se smatrata za predmeta zase.

§ 40.

Ko se pretres prične, dá predsednik prvo besedo prvemu prijavljenemu govorniku za, potem pa enemu govorniku zoper, če je priglašen. Predsednik mora paziti na to, da vedno po enem govorniku zoper dá besedo enemu govorniku za.

§ 41.

Če zahteva poslanec besedo zato, da popravi svojo navedbo, ki je bila pogrešno izražena in je dala povod nesporazumu ali izzvala potrebo osebne obrambe, se mu dá beseda takoj, ko dokonča svoj govor oni, ki je izzval ta popravek. Toda v tem primeru ne sme govornik govoriti dalj nego pet minut in sme poleg osebne obrambe popravljati samo pogrešno navedene činjenice iz svojega govora.

Če predsednik spozna, da dotičnega poslanca ni izzval ta govornik, ne dá zahtevane besede. Če poslanec s predsednikovo odločbo ni zadovoljen, odloči stvar skupščina brez pretresa.

Če je več govornikov izzvanih za osebno obrambo ali za pojasnilo, jim daje predsednik besedo po vrsti, kakor se prijavljajo.

S tem paragrafom se ne smejo koristiti poslanci, ki so govornika s prekinjanjem izzvali, da o njih govori.

Ministri in vladni poverjeniki smejo govoriti tudi s svojega mesta, poslanci pa morajo govoriti z govornice, razen kadar govore o poslovniku ali v osebni stvari ali če podajajo kratka vprašanja, ko smejo govoriti tudi s svojega mesta.

§ 42.

V načelnem pretresu smejo govoriti poslancev, ki govore v imenu skupine, trajati najdalj poldrugo uro, govori ostalih poslancev pa najdalj eno uro. V posebnem pretresu po poglavjih (oddélkih) smejo govoriti poslancev, ki govore v imenu skupine, trajati najdalj eno uro, govori ostalih poslancev pa najdalj pol ure.

V imenu ene in iste skupine smeta govoriti največ dva poslanca.

S skupino je razumeti organizirani in predsedništvu prijavljeni poslanski klub.

§ 43.

V načelnem pretresu sklene potem, ko so govorili vsi poslanci, ki so imeli govoriti v imenu ene ali druge skupine, skupščina brez diskusije, koliko sej je pustiti za govore drugih poslancev. V posebnem pretresu sme skupščina, ko sta o poedinih poglavjih od vsake skupine govorila po dva prijavljena govornika, skleniti na predlog 30 poslancev, da se pretres zaključi.

§ 44.

Ministri, vladni poverjeniki in odborski poročevalci smejo govoriti tudi po zaključenem pretresu, toda samo enkrat.

§ 45.

Govornik sme govoriti samo o vprašanju, ki je na dnevnem redu. V pretres ne sme potezati privatnega življenja nobene osebnosti. Prepovedano je čitati govore. Istotako je prepovedano čitati uradne ali druge listine, ki niso ali kolikor niso v zvezi s predmetom, o katerem se pretresa.

Spor o tem rešuje predsednik.

§ 46.

Razen predsednika ne sme nihče drugi prekiniti govornika niti ga opominjati na red.

Prekinjati govornika in vsaka druga manifestacija, ki ovira svobodo govora, se prepoveduje.

§ 47.

Seje narodne skupščine zaključuje predsednik z njeno pritrditvijo, ko objavi dnevni red prihodnje seje. Dan in uro prihodnje seje odredi predsednik ob koncu seje ali po pismeni poti.

V. POGLAVJE.

Poslovni red v seji.

§ 48.

Vsaka seja narodne skupščine se prične s čitanjem zapisnika o prejšnji seji. Če na predsednikovo vprašanje, ali ima kdo kaj pripomniti k zapisniku, nihče ničesar ne pripomni, objavi predsednik, da je zapisnik odobren. Če kdo kaj pripomni k zapisniku, se postopa po § 33. tega poslovnika.

§ 49.

Preden preide narodna skupščina na dnevni red, ji predsedništvo in vlada podajata priobčila. Nato podajajo poslanci kratka vprašanja predsedništvu, če so jih predali prej predsedništvu pismeno. Potem odgovarjajo ministri na kratka vprašanja, s katerimi se poslanci obračajo do njih.

Na kratka vprašanja se dajo odgovori v vsaki seji, razen na dan, ki je določen za interpelacije. Vse, kar se tiče kratkih vprašanj, sme trajati skupaj največ eno uro.

Potem se preide na dnevni red.

§ 50.

Vlada sme podajati svoja priobčila v seji vsak čas.

VI. POGLAVJE.

Podajanje in pretres zakonskih predlogov in resolucij.

§ 51.

Zakonske predloge smejo podajati narodni skupščini po kraljevem pooblastilu poedini ministri, kakor tudi vsak narodni poslanec, ki njegov predlog pismeno

podpre vsaj ena petina članov narodne skupščine (člen 63. ustave).

§ 52.

Kraljevi ukaz, ki pooblašča ministre, da podajo zakonski predlog, se vroči obenem z zakonskim predlogom predsedniku narodne skupščine.

§ 53.

Čim dobi predsedništvo vladni zakonski predlog, mora o tem obvestiti narodno skupščino, ki pošlje predlog onemu stalnemu odboru, v čigar stroko spada. Na predlog vlade ali 10 poslancev sme skupščina skleniti, da se izvoli za proučevanje kakega zakonskega predloga poseben odbor. V tem drugem primeru je postaviti izvolitev tega odbora na dnevni red prihodnje seje. Obenem odredi predsednik, da se vladni predlog natisne in razdeli med poslance.

§ 54.

Ko je poročilo odbora izdelano, obvesti predsednik o tem narodno skupščino in odredi, da se poročilo z odborskim predlogom vred natisne in razdeli med poslance.

Narodna skupščina določi dan, ko naj se otvori pretres. Pretres se sme otvoriti šele potem, ko mine pet dni, odkar je bilo natisnjeno odborsko poročilo razdeljeno.

§ 55.

Ko pride predlog na dnevni red, se o njem najprej otvori načelni pretres. Po izvršenem načelnem pretresu se glasuje, ali se predlog sprejme v načelu ali ne.

Ce se predlog v načelu sprejme, preide skupščina na pretresanje poedinih oddelkov (poglavij) zakona. Glasuje se po paragrafih.

Ko se dovrši pretres in sprejem poslednjega oddelka (poglavja), se glasuje drugič in dokončno o predlogu v celoti (člen 72. ustave).

§ 56.

Narodna skupščina sme, preden prestopi na končno glasovanje, s prostim glasovanjem, brez pretresa, odkazati predlog odboru, da pregleda in popravi redakcijo kakor tudi zato, da se spravijo v soglasje njegove izpremenjene in dopolnjene odredbe. Tako popravljeni predlog se razdeli natisnjen skupščini pred glasovanjem o predlogu v celoti. O njem ne sme biti več nobene diskusije.

§ 57.

Vsi predlogi o izpremembah in dopolnitvah (amendementi) se morajo po predsedništvu odkazati pristojnemu odboru, ko se je poročilo odbora razdelilo med poslance, pa do začetka načelnega pretresa. Odbor se mora sestati, da o njih sklepa. O onih amendementih, ki jih odbor ne sprejme popolnoma, poda odbor poročilo. Če skupščina ne sklene drugače, se o vseh amendementih, ki jih odbor ne sprejme popolnoma, glasuje po glasovanju o predlogu odbora, če bi bil ta odklonjen. Če sprejme odbor amendement popolnoma, se s tem amendementom nadomesti dotični člen v odborskem predlogu. Tik do pričetka glasovanja se sme amendement umekniti. O vseh amendementih in odborskem predlogu se vodi skupen pretres.

§ 58.

Med posebnim pretresom smeta amendemente predlagati samo vlada in odbor. O vladnem predlogu se glasuje prej ko o odborskem. Če skupščina ne sklene drugače, se o vseh amendementih, predloženih med posebnim pretresom, sklepa šele v prihodnji seji.

§ 59.

Predhodna vprašanja: da se sklepanje o dotičnem členu odgodi, dokler se ne rešijo drugi členi, ali da se razdeli na več točk ali da se vrne odboru zaradi vno-

vične redakcije, in druga predhodna vprašanja se smejo podajati, dokler se dotični člen ne dá na glasovanje. O njih se glasuje brez diskusije pred vsem drugim.

§ 60.

Če je bil ob glasovanju člen razdeljen na več točk, se potem, ko se je glasovalo o vseh točkah, posebej glasuje o celotnem členu skupaj. Na glasovanje se dá dotični člen s sprejetimi točkami.

§ 61.

Zakonski predlogi, ki jih vložijo poslanci, se predajo predsedniku pismeno.

Predlog mora biti sestavljen v obliki, v kateri se izda zakon. S poslanskimi predlogi je ravnati povsem tako, kakor s predlogi vlade. Če pa odbor spozna, da je treba poslanski predlog v načelu zavrniti, se reši to predhodno vprašanje v skupščini brez pretresa po zaslišanju odborskega poročevalca in prvega podpisanega predlagalca.

§ 62.

Ko se vloži zakonski predlog ali kakršenkoli drug predlog, se sme zahtevati, da se proglasi ta projektni predlog za nujnega. Nujnost sme predlagati kraljevska vlada ali prvi podpisani vlagalec predloga, vsak za svoj predlog. Zahteva, naj se proglasi predlog za nujnega, se mora podati pismeno.

§ 63.

O zahtevani nujnosti sklepa narodna skupščina takoj, čim ji priobči predsedništvo to zahtevo. Dolžna je, zaslišati predhodno onega, ki zahteva nujnost. Če se zahteva nujnost za poslanski predlog, ima vlada pravico, da se o tem zasliši. Če se zahtevana nujnost sprejme, pošlje skupščina predlog takoj pristojnemu odboru, ki ga vzame v pretres pred vsemi drugimi predmeti. Če je treba

izbrati poseben odbor, se ta izvoli še pri isti seji. Odboru pa odredi narodna skupščina rok, v katerem mora izdelati svoje poročilo. Če odbor v določenem roku poročila ne poda in mu skupščina roka ne podaljša, se sme vzeti predlog v skupščini v pretres tudi brez odborskega poročila.

§ 64.

Čim pride poročilo iz odbora, obvesti predsednik o tem skupščino, ki lahko odloči, da se začne pretres že drugi dan tudi brez natisnjenega odborskega poročila.

V pretresu zakonskega predloga, ki je proglašen za nujnega, sme govoriti za skupine samo po en govornik za in po eden zoper.

§ 65.

Nujnost se sme predlagati tudi za predlog, ki je odboru že odkazan. Če skupščina nujnost sprejme, se določi odboru rok, v katerem mora svoje poročilo izdelati. Ko pride predlog iz odbora, se uporablja nanj § 64.

§ 66.

Zakonski predlog, ki ga narodna skupščina usvoji, se pošlje senatu v sklepanje.

Če se usvoji zakonski predlog v celoti po narodni skupščini in po senatu, se smatra, da je narodno predstavništvo predlog sprejelo. Če se napravijo po senatu izpremembe ali dopolnitve, se vrne zakonski predlog narodni skupščini v sklepanje. Če narodna skupščina te izpremembe in dopolnitve sprejme, se smatra, da je narodno predstavništvo predlog sprejelo. Če se senat in narodna skupščina ne zedinita o sprejetju zakonskega predloga v celoti ali v poedinostih, se smatra, da je predlog odbit, in se o njem v istem zasedanju iznova ne more več sklepati. Če se ponovi ta primer tudi v prihodnjem zasedanju, odloči kralj o tem zakonskem predlogu (člen 64. ustave).

§ 67.

Ko izide proračun iz proračunskega odbora, se mora postaviti za vsako sejo, razen onih, ki so določene za interpelacije, na prvo mesto na dnevni red. Izjema od tega se sme napraviti samó nujnim predlogom v prid.

Predlog zakona o državnem proračunu in o finančnem zakonu se pretresa, potem ko se je v načelu sprejel, v poedinostih po razdelkih. Glasuje pa se po partijah. Pretres in dokončno sprejetje predloga zakona o državnem proračunu in o finančnem zakonu se mora dokončati v dveh mesecih. Če se pretres in sprejetje proračuna v načelu in v poedinostih ne dokonča v 45 dneh, sme skupščina na predsednikov predlog razporediti še ne pretresane in ne sprejete proračunske razdelke na preostajajočih 15 dni. Pretres in sprejetje teh zaostalih razdelkov se mora v teh dneh dokončati.

Če se pripeti med proračunskim pretresom, da skupščina več dni ne posluje ali da opravlja druge posle, se sme za toliko časa podaljšati rok za pretresanje in sprejem proračuna s skupščinsko odločbo.

§ 68.

Če predloži vlada skupščini sklenjene mednarodne pogodbe v odobritev, ne glasuje skupščina o poedinih pogodbenih členih, niti ne more sklepati o izpremembah in dopolnitvah. Če se napravijo med posebnim pretresom glede kakšne pogodbene določbe pripombe, se sme glede te določbe zahtevati, naj se predlog odboru vrne. Če skupščina tak predlog usvoji, poda odbor, preden se končno glasuje, skupščini poročilo o vseh določbah, ki so se mu tako odkazale. Poročilo sme zahtevati: naj se pogodba sprejme ali naj se odloži ali naj se zavrne.

Poročilo je natisniti in razdeliti med narodne poslane. Skupščina sme nadaljevati pretres in dokončno sklepati, ko preteče 24 ur, odkar je bilo to poročilo razdeljeno.

Če sklene skupščina, da se pogodba odloži, se izrazi to s temi-le besedami:

»Skupščina je odložila odločbo o nji predloženi pogodbi, v tem pa opozarja vlado na te-le določbe.«

(Tu je navesti od besede do besede besedilo teh določb.)

§ 69.

Predloge resolucij smejo podajati vlada ali poslanci. Tak predlog je odkazati posebnemu odboru, če narodna skupščina sporazumno z vlado ne sklene drugače. O resolucijah se ne vodi načelen pretres, ampak se o njih sklepa kakor o eni celoti.

§ 70.

Če predlagajo narodni poslanci izpremembo ustave, se rešujejo ti predlogi tako, kakor je določeno v ustavi.

VII. POGLAVJE.

Vprašanja in interpelacije.

§ 71.

Narodni poslanci imajo pravico naslavljeti na ministre kratka vprašanja (člen 68. ustave). Vprašanja se postavljajo pismeno po skupščinskem predsedniku. Minister odgovarja nanje pismeno po isti poti, če ni vprašalec izrečno izjavil želje, da bi mu odgovoril ustno. Ustni odgovori se dajo ob pričetku seje pred prehodom na dnevni red. Ministri so dolžni, odgovoriti nanje v istem zasedanju (člen 68. ustave).

Ko je odgovoril minister, sme govoriti vprašalec največ enkrat zaradi pojasnila in da ob kratkem izjavi, ali je zadovoljen z odgovorom ali ne.

Ta govor ne sme dalj trajati kot pet minut.

§ 72.

Vsak poslanec ima pravico naslavljeti na ministre interpelacije (člen 68. ustave).

Interpelacije se vlagajo pismeno pri skupščinskem predsedniku, ki jih priobči takoj dotičnemu ministru,

skupščina pa poroča o njih na prvem sestanku, ko poda tudi vsa ostala priobčila. Vsaka interpelacija se mora natisniti in razdeliti med poslance najkeseje tri dni pred pretresom.

Ministri so dolžni odgovoriti na interpelacije v istem zasedanju (člen 68. ustave).

§ 73.

Če zahteva vlagalec za svojo interpelacijo prednost pred interpelacijami, ki so se vložile poprej, obvesti predsednik skupščino, ki odloči o tem brez pretresa. Vlada ima pravico, da se o tem zasliši, preden se sklepa.

§ 74.

Za pretres interpelacij se določi poseben dan v tednu. Če skupščina ne sklene drugače, je ta dan četrtek. Ko se konča proračun, sme odrediti skupščina, če treba, še en dan v tednu za pretres interpelacij. Pri sejah, ki so določene za pretres interpelacij, se prične ta pretres takoj ob prehodu na dnevni red.

V pretres se vzemo interpelacije, vložene do konca prejšnjega tedna, in to najprej one, ki jim je skupščina dala prednost, potem pa ostale po vrsti, kakor so bile priobčene skupščini. Interpelacija se sme odstaviti z dnevnega reda samo na zahtevo dotičnega ministra in interpelanta, če skupščina tako sklene. O tem se sklepa brez pretresa, potem ko sta o tem govorila dotični minister in interpelant. Istočasno se mora določiti druga seja, ko naj pride določena interpelacija na dnevni red, in sicer pred vsemi drugimi interpelacijami. Pretres o interpelaciji se vodi glede trajanja in števila govornikov kot specialni pretres zakonskega predloga, toda se dovrši glede na odredbe tega člena.

Interpelant, če jih je pa več, eden izmed njih sme povzeti besedo pred govorom ministra, da utemelji svojo interpelacijo, ima pa pravico govoriti tudi še po ministrovem odgovoru.

Seja narodne skupščine se ne sme zaključiti, preden se ne dokonča pretres pričete interpelacije.

Če je podpisal interpelacijo poslanec, ki je zadržan prisostvovati seji na dan pretresa te interpelacije, sme odrediti 24 ur pred pretresom po skupščinskem predsedništvu svojega namestnika; drugače se odstavi interpelacija z dnevnega reda.

Če minister ne pride onega dne, ko je treba odgovoriti na interpelacijo, se postavi interpelacija na prvo mesto na dnevni red vsake prihodnje seje za interpelacije.

§ 75.

Odločba skupščine, s katero se dokonča pretres o interpelaciji in preide na dnevni red, sme biti prosta ali obrazložena.

Če se predlaga prost prehod na dnevni red in minister na to pristane, se dá prosti prehod na dnevni red na glasovanje pred vsemi onimi, ki so obrazloženi.

Če se ne predlaga prehod na dnevni red, se preide brez glasovanja na ostale interpelacije, ki so na vrsti.

§ 76.

Vlada ima pravico izjaviti, katere predlagane prehode na dnevni red sprejema kot zadosten izraz skupščinskega zaupanja vanjo. V tem primeru se glasuje o tem predlogu pred vsemi ostalimi.

§ 77.

Če se zavrne predlagani prost prehod na dnevni red, preide skupščina na glasovanje o obrazloženih predlogih po vrsti predlogov, postavljenih na dnevni red.

§ 78.

Interpelant sme umekniti svojo interpelacijo, dokler niso dani na glasovanje prehodi na dnevni red, ki so se predlagali ob tej interpelaciji skupščini.

VIII. POGLAVJE.

Prošnje in pritožbe.

§ 79.

Prošnje in pritožbe, poslane skupščini po predsedniku, morajo biti predane pismeno in opremljene s podpisi vseh prosilcev; podpisi morajo biti potrjeni po občinskem ali državnem oblastvu, drugače jih skupščina ne preizkuša niti o njih ukrepa.

Tega potrdila oblastvo ne sme odkloniti. Za potrdilo se ne plačuje nobena taksa. Istotako se ne jemljejo v postopanje prošnje in pritožbe, ki so napisane nedostojno.

Skupščina tudi onih prošenj in pritožb ne jemlje v pretres in sklepanje, s katerimi se zahtevajo ali povzročajo izdatki iz državne blagajne, če jih ni poprej vlada podprla ali usvojila: o tem mora odbor vselej podati izjavo v svojem poročilu skupščini. Take prošnje, o katerih je odbor mnenja, da jih velja usvojiti, pošlje s svojim formuliranim predlogom finančnemu odboru za mnenje. Dokler ne odda finančni odbor svojega mnenja o teh predlogih, se ne morejo predložiti narodni skupščini v sklepanje.

§ 80.

Vse prošnje in pritožbe se odkažejo takoj odboru za prošnje in pritožbe, ki jih vpisuje po vrsti, kakor so dospele skupščini, v poseben zapisnik, v katerem se zapiše prosilčevo ali pritožilčevo ime, njega priimek, poklic in stanovališče kakor tudi kratka vsebina predmeta, katerega se dotična prošnja ali pritožba tiče. Ta zapisnik sme vsak poslanec vpogledati.

§ 81.

One prošnje in pritožbe, ki se nanašajo na kak zakonski predlog ali sicer na predmet, ki se v skupščini že pretresa in ki je poverjen posebnemu odboru, pošlje predsednik odbora za prošnje in pritožbe temu poslednjemu odboru.

Predsednik odbora za prošnje in pritožbe kakor tudi predsednik vsakega drugega odbora, ki se mu je izvest-

na prošnja ali pritožba poslala, mora dati na vpogled vsakemu narodnemu poslancu prošnjo, ki bi jo ta zahteval.

§ 82.

One prošnje in pritožbe, ki jih odbor za prošnje in pritožbe ne pošlje drugemu odboru, je razdeliti na tri skupine:

1. prošnje in pritožbe, o katerih spozna, da jih je treba poslati enemu izmed ministrov;

2. prošnje in pritožbe, ki jih namerja predložiti skupščini, neglede na to, ali jih je že odkazal pristojnemu ministru ali ne;

3. pritožbe in prošnje, o katerih misli, da jih ni vredno predlagati skupščini.

Skupščina ne more sklepati niti o eni prošnji ali pritožbi glede njenega predmeta samega, če spada v področje poedinih ministrov, pa ni bila pri njih; take prošnje in pritožbe pošilja odbor pristojnemu ministru.

Odbor mora objavljati z mesečnimi priobčili, ki se morajo natisniti, v narodni skupščini svoje odločbe o prošnjah in pritožbah, ki jih skupščini ni predložil v sklepanje, kakor tudi poročila o onih, ki jih je odkazal odboru ali ministrom, in o onih, ki jih ni vzel v sklepanje. Odbor mora tudi narodnemu poslancu vročiti svojo odločbo glede one prošnje ali pritožbe, za katero ta to zahteva.

§ 83.

Po onih prošnjah in pritožbah, o katerih spozna, da jih je treba predložiti skupščini, poda odbor poročilo kakor za zakonske predloge obenem s formuliranim besedilom. To besedilo sme biti redigirano kot zakonski predlog za kraljevo potrditev in sme biti redigirano kot resolucija, s katero pošilja skupščina izvestno prošnjo ali pritožbo pristojnemu ministru na vpogled in v rešitev.

§ 84.

Vsak poslanec ima pravico zahtevati v mesecu dni, odkar se je natisnila odborska odločba o izvestni prošnji

ali pritožbi, naj se predloži poročilo o njej skupščinski seji, najsi je odborska odločba o njej kakršnakoli. Tej zahtevi je vedno ugoditi.

Ko ta rok meseca dni mine, postane odborska odločba, da se ne predloži izvestna prošnja ali pritožba skupščini, dokončna.

§ 85.

Po prošnjah in pritožbah, o katerih je sklenil odbor, da se predlože skupščini, se prečita odborsko poročilo in odloči skupščina o njih, ko se zasliši pristojni minister. O onih pritožbah in prošnjah pa, ki se predlože skupščini na posebno poslančevu zahtevo, se zasliši najprej poslanec, ki je to zahteval, nato odborski poročevalec in pristojni minister, in nato sklepa skupščina o njih.

Kakor v prvem tako v drugem primeru se sme otvoriti pretres na zahtevo 10 poslancev. Skupščinske odločbe o poedinih prošnjah se sklepajo na isti način, kakor ostali zakonski predlogi.

§ 86.

Tako v prvem kakor v drugem primeru sme zahtevati pristojni minister, da se mu pusti izvesten rok, da predloži skupščini svoje mnenje o dotični prošnji ali pritožbi. Ta rok ne sme biti daljši od meseca dni.

§ 87.

Oni posebni odbori, ki se jim pošiljajo poedine prošnje in pritožbe, omenjajo te v svojem poročilu skupščini.

§ 88.

Če ne sklene drugače, določi skupščina za reševanje pritožb in prošenj eno soboto v mesecu. Na teh sestankih sklepa skupščina samo o onih prošnjah in pritožbah, o katerih se je poročilo natisnilo in med poslane razdelilo vsaj 24 ur prej.

IX. POGLAVJE.

Glasovanje.

§ 89.

V narodni skupščini se glasuje sede in vstajaje, javno, imenoma ali tajno.

§ 90.

Narodna skupščina sklepa polnoveljavno, če je v njeni seji prisotna ena tretjina skupnega števila poslancev (člen 71. ustave).

Glasovati se sme samo osebno.

Za polnoveljavne sklepe je potrebna večina glasov prisotnih članov. Če je pri glasovanju o kakem predlogu enako glasov, se smatra predlog, o katerem se je glasovalo, za sprejetega (člen 71. ustave).

Za sklepanje o zakonskih predlogih, ki izhajajo iz narodne skupščine glede izpremembe ustave, je potrebna večina treh petin skupnega števila narodnih poslancev (člen 115. ustave).

§ 91.

Če zapazi predsednik, ko se glasuje sede in vstajaje, da ni navzočih zadostno število poslancev za sklepanje, odredi, naj se poslanci prozovejo ali preštejejo. Na zahtevo enega poslanca, podprtega po 10 tovariših, se mora vršiti prozivanje, preden se glasuje, če naj se glasuje o predmetu sede in vstajaje. Tako prozivanje se sme zahtevati samo enkrat v eni seji.

Poslanci, ki so navzoči, ko se sproži vprašanje o kvorumu, ne smejo oditi iz dvorane, dokler se ne vrši prozivanje, odnosno štetje in glasovanje. Če pa vendarle odidejo, se smatra, da so navzočni in da so glasovali zoper. Navzočnost poslancev ugotavlja predsednik.

§ 92.

Predsednik takoj proglasi izid glasovanja narodne skupščine.

§ 93.

Sede in vstajaje se glasuje vselej, kadar ni s tem poslovníkom določen drugačen način glasovanja.

O izidu glasovanja s sedenjem in vstajanjem odloča predsednik. Če je po njegovem mnenju izid dvomen, se glasuje iznova. Če je tudi drugič po njegovem mnenju izid dvomen, se glasuje po imenih.

§ 94.

Sede in vstajaje se glasuje tako-le: predsednik pozove, naj vstanejo vsi oni, ki glasujejo zoper predlog.

§ 95.

Po imenih se glasuje ustno. Po imenih se glasuje: 1. kadar se glasuje o zakonskem predlogu v načelu ali končno v celoti; 2. če dá glasovanje s sedenjem in vstajanjem dvomen izid tudi po drugem poizkusu.

Pri glasovanju po imenih prozivlje eden izmed tajnikov poslance po imenih, ti pa glasujejo z besedo: »za« ali: »zoper«. Po dovršenem prozivu se pozovejo še enkrat oni poslanci, ki se niso odzvali prvič; šele potem objavi predsednik, da je glasovanje zaključeno.

§ 96.

Tajno se glasuje pri volitvah predsedništva in posrednih odborov narodne skupščine.

To glasovanje se vrši po listkih, ki se devljejo v odprt zavitek, nalašč pripravljen za to.

Vsi listki, s katerimi se glasuje, morajo biti iste velikosti, iste barve in iste oblike.

Poslanci spuščajo drug za drugim na proziv tajnikov svoje listke v skrinjico, ki stoji na mizi predsedništva. Te glasove štejejo trije narodni poslanci, določeni z žrebom, vpričo predsedništva in narodne skupščine.

X. POGLAVJE.

Disciplinske kazni.

§ 97.

Narodni skupščini gre izključna pravica, da v svoji seji vzdržuje red po svojem predsedniku.

§ 98.

Disciplinske kazni, s katerimi se smejo kaznovati narodni poslanci, so te-le:

1. opomin na red;
2. zapisan opomin na red;
3. odvzem besede;
4. začasna izključitev iz sej narodne skupščine.

Narodni poslanec sme biti po teži prestopka izključen do 30 sej.

Prve tri kazni izreka predsednik, tako tudi četrto do največ treh sej. Daljše izključitve sklene narodna skupščina brez pretresa na predlog predsednikov ali 15 članov narodne skupščine.

§ 99.

Z opominom na red se kaznuje vsak poslanec, ki z govorom ali drugače z vedenjem v narodni skupščini krši red in predpise tega poslovnika.

§ 100.

Z zapisanim opominom na red, ki se zabeleži v zapisnik narodne skupščine, se kaznuje vsak poslanec, ki je bil v isti seji že prej opominjan na red.

Ali se drugi opomin izreče kot prosti ali kot zapisani opomin, je zavisno od preudarka samega predsednika.

§ 101.

Z odvzemom besede se kaznuje:

1. vsak poslanec, ki bi s svojim govorom prekršil red in je bil že prej v isti seji kaznovan z zapisanim opominom na red;

2. vsak poslanec, ki med svojim govorom že dvakrat ni hotel slušati predsednika.

§ 102.

S kaznijo izključitve se kaznuje poslanec, ki osebno žali kralja, prestolonaslednika, člane kraljevskega doma, ki žali ali kleveta narodne poslance in ministre ali se vede nedostojno proti narodni skupščini ali se ne pokorava opominom njenega predsednika, zlasti glede izvršitve kazni. Z isto kaznijo se kaznuje tudi poslanec, ki dela nered in ovira delo v njej.

§ 103.

Poslanec, ki se kaznuje z začasno izključitvijo iz sej narodne skupščine, mora takoj oditi iz dvorane narodne skupščine.

Če bi se protivil, odredi predsednik, da se kaznovani poslanec siloma odpravi iz dvorane. Če je treba, predsednik začasno prekine sejo.

§ 104.

Poslanec, zoper katerega se predlaga kaznen začasne izključitve iz sej narodne skupščine, ima pravico govoriti v svojo obrambo, in sicer najdalj pet minut.

Pri tej priliki ni drugega pretresa.

Če se predlaga izključitev več poslancev za skupen prestop, ima pravico govoriti v obrambo samo eden izmed njih v imenu vseh, toda njegov govor sme trajati največ 15 minut.

§ 105.

Če se poslancu odvzame beseda ali če se izključi iz sej narodne skupščine, se te kazni vselej zapišeta v zapisnik narodne skupščine. Kdor se kaznuje z izključitvijo, izgubi tudi dnevnice za čas, dokler je izključen.

§ 106.

Če postane seja burna, opozori najprej predsednik poslance, da prekine sejo, če se ne povrne mir. Če to opozorilo ne pomiri poslancev toliko, da je moči govor poslancev dobro čuti in poslušati, prekine predsednik sejo za nekaj časa. Ko mine ta čas, se seja zopet otvori.

Toda če se iznova v isti seji pojavi nered, zaključi predsednik sejo ter napove prihodnjo sejo s starim dnevnim redom.

V tej novi seji se na prvem mestu pred vsem in brez diskusije reši predlog predsednikov, če ga poda, o onih, ki so povzročili nered v prejšnji seji. Samo predsednik jim sme dopustiti, da se na kratko opravičijo ali pojasnijo svoje postopanje.

XI. POGlavJE.

Pravice in dolžnosti narodne skupščine in narodnih poslancev.

§ 107.

Zahteva preiskovalnega ali sodnega oblastva za izročitev članov narodne skupščine se odkazuje imunitetnemu odboru. Narodna skupščina sklepa o stvari po poročilu.

§ 108.

Brez pooblastitve narodne skupščine se poslanci ne smejo za kazniva dejanja, učinjena izven izvrševanja man-

data, klicati na odgovor, niti se jim ne sme odvzemati svoboda, dokler traja njih mandat, razen če se zalotijo na samem dejanju zločinstva ali prestopka. Vendar pa se v tem poslednjem primeru takoj obvesti narodna skupščina, če je zbrana. Narodna skupščina dá ali odreče pooblastitev, da se pristojno postopanje nadaljuje ob času zasedanja.

Imunitetna pravica poslancev nastane z dnem izvolitve.

Če postane kdo poslanec, preden se je zoper njega zaradi kaznivega dejanja izrekla izvršna razsodba, obvesti oblastvo, ki vrši poizvedbe in preiskavo, o tem narodno skupščino, ki dá ali odreče pooblastitev za nadaljevanje postopanja.

Član narodne skupščine se sme klicati na odgovor samo za ono dejanje, zaradi katerega je izročen (člen 75. ustave).

§ 109.

Odredbe predhodnega člena ne veljajo za pozive pred sodišče in ostala oblastva in za izvršbo sodnih in upravnih odločb v zasebnopravnih sporih.

§ 110.

Narodni poslanec ne odgovarja za glas, ki ga je oddal kot član narodne skupščine. Za vse izjave in postopanje pri izvrševanju mandata, bodisi v sejah narodne skupščine ali v odborih ali v posebnem odposlanstvu ali v posebni dolžnosti po odredbi skupščine, so narodni poslanci odgovorni narodni skupščini. Za one izjave in postopanje, ki vsebujejo kaznivo dejanje, so narodni poslanci odgovorni tudi pred rednim sodiščem, če dá narodna skupščina dovolitev za to. Vendar odgovarjajo narodni poslanci za razžalitve, klevete in zločinstva pred rednimi sodišči tudi brez predhodne dovolitve narodne skupščine (člen 74. ustave).

§ 111.

Noben poslanec ne sme izostajati od sej narodne skupščine, če mu ta ne dovoli dopusta. Ob izjemnih nujnih prilikah sme predsednik narodne skupščine poslanec sam dajati dopust do desetih dni; tedaj mora o tem obvestiti narodno skupščino.

Poslanec sme dobiti v enem zasedanju največ 15 dni dopusta z dnevnic; za čas dopusta čez ta rok ne prejema dnevnice, razen če boluje, za kateri čas prejema dnevnic neglede na to, koliko časa traja bolovanje. Bolovanje odobruje narodna skupščina. Poslanec, ki ne prihaja k skupščinskim sejам, a mu ni bil odobren dopust ali bilo odobreno bolovanje, ne dobiva dnevnice, niti mu predsednik ne sme odrediti njenega izplačila.

§ 112.

Vsaka zahteva za dopust se vroči predsedniku narodne skupščine, ki jo naznani narodni skupščini v prvi prihodnji seji.

Narodna skupščina odloča o zahtevanem dopustu brez pretresa. Če predsedništvo spozna, da v skupščini ni zadostnega števila članov za sklepanje, sme naznati, da so vsi dovoljeni dopusti prekinjeni, razen dopustov, odobrenih zaradi bolezni.

§ 113.

Predsednik narodne skupščine ima doklade, kakršne ima predsednik ministrskega sveta, podpredsednika vsak po 1500 dinarjev, tajniki pa po 1000 dinarjev na mesec. Narodni poslanci imajo dnevnic po 200 dinarjev.

Brez privolitve skupščine se te dnevnice ne smejo zvišati.

§ 114.

Vsi člani narodne skupščine imajo pravico do brezplačne vožnje I. razreda na vseh železniških vlakih in

državnih pooblaščenih ladjah za dobo, dokler traja njih mandat. Pravico imajo do povračila stroškov za potovanje ob prvem dohodu na seje narodne skupščine in ob poslednjem povratku kakor tudi stroškov za potovanja s privatnimi vozili.

§ 115.

Vsak narodni poslanec sme podati ostavko na svoj mandat. Ostavko priobči predsednik narodni skupščini, ki jo odkaže verifikacijskemu odboru v nadaljnje poslovanje. Dokler pooblastilo ni poverjeno, ostavka ne zadržuje skupščine od preiskovanja in sklepanja, ali je bila volitev pravilna ali ne.

§ 116.

Članom narodne skupščine izda predsednik posebno legitimacijo.

§ 117.

Narodni skupščini gre izključna pravica, da v svoji sredini vzdržuje red po svojem predsedniku.

Nobena oborožena sila se ne sme postaviti v dvornici narodne skupščine niti v njenem poslopju ali na njenem dvorišču, če tega ne dovoli predsednik narodne skupščine. Istotako ne sme brez njegove dovolitve noben državni organ v narodni skupščini vršiti oblastvenih dejanj.

Nihče ne sme oborožen priti v poslopje narodne skupščine razen tistih, ki nosijo orožje po predpisu in so v službenem poslu pri narodni skupščini (čl. 76. ustave).

§ 118.

Po ulicah, ki so neposredno okoli poslopja ali dvorišča narodne skupščine, je prepovedana vsaka manifestacija. Če bi se po njih nabirale gručje ljudi, jih mora oblastvo na zahtevo predsednika narodne skupščine takoj razgnati.

§ 119.

Vzdrževanje reda v notranjosti dvornice narodne skupščine in na njenem dvorišču nadzira izključno predsednik. Za to potrebno število skupščinskih stražnikov, ki ga določi predsednik sam, mu dá minister za notranje zadeve takoj v začetku zasedanja iz orožništva na razpolago.

Ti stražniki nosijo posebno viden znak, ki ga predpiše predsedništvo narodne skupščine in po katerem se vedno ločijo od drugih orožnikov. Tem stražnikom ne smejo nobena civilna niti vojaška oblastva niti kdo drugi razen predsednika narodne skupščine izdajati naredb, niti ne smejo ti stražniki od koga drugega sprejemati naredb, razen od predsednika narodne skupščine.

§ 120.

Če opazi predsednik v dvornici narodne skupščine osebe, ki niso poslanci ali ne pripadajo skupščinskemu osebju, odredi, da se te osebe odpravijo.

§ 121.

Če se ne vede kdo od poslušalcev na galerijah mirno, sme odrediti predsednik, da se oddalji. Ob večjih neredih sme predsednik odrediti, da se galerije izpraznijo.

§ 122.

Skupščina ima pravico do anket kakor tudi pravico do preiskav v volilnih in čisto administrativnih vprašanjih (§ 67. ustave).

Te ankete in preiskave vodi skupščina po posebnem svojem odboru, izvoljenem po predpisih §§ 17. in 18. tega poslovnika.

Seje, v katerih vodi ta skupščinski odbor skupščinske ankete in preiskave, so javne, toda sme jih proglašiti za tajne bodisi skupščina sama bodisi odbor, ki mu je poverjena voditev preiskave.

§ 123.

Vse pravice, ki jih dajo zakoni preiskovalnim oblastvom glede izpraševanja onih, zoper katere teče preiskava, glede pozivanja in zasliševanja prič in izvedencev, pribavljanja in proučevanja potrebnih listin in spisov gredo tudi onemu skupščinskemu odboru, ki vodi anketo ali preiskavo. Toda skupščina sme v vsakem primeru posebej omejiti te pravice s posebno odločbo.

Če je treba, da se izpraševanja ali zasliševanje izvrši na mestu samem, sme odbor, ki vodi skupščinsko anketo ali preiskavo, prenesti svojo oblast na enega ali na več poslancev izmed sebe. Člani anketnega odbora imajo, kadar potujejo, pravico do povračila stroškov, ki jim jih odredi administrativni odbor.

§ 124.

Priče in izvedenci imajo v tem primeru pred onim skupščinskim odborom, ki vodi skupščinsko preiskavo, in pred njegovimi odposlanci iste pravice in iste dolžnosti kakor pred sodišči.

Priče ali izvedence, ki so uradniki, pozivlje anketni ali preiskovalni odbor po pristojnem ministru.

§ 125.

Skupščinska preiskava se prekine, če se skupščina razpusti.

Če so se skupščinske seje odložile ali zaključile, se skupščinska anketa ali preiskava ustavi, dokler se skupščina iznova ne sestane. Skupščina pa sme skleniti, da se skupščinska anketa ali preiskava nadaljuje tudi med časom, ko ni zbrana.

§ 126.

Uspeh dela skupščinske ankete ali preiskave se vselej predloži skupščinski seji, ko odredi predsednik na-

rodne skupščine v sporazumu z anketnim odborom, da se natisni poročilo in gradivo, ki je z njim, kolikor je to mogoče in dopustno po značaju stvari same. Če je predložil anketni ali preiskovalni odbor kako resolucijo, sklepa skupščina o njej kakor o ostalih resolucijah, ko pridejo iz odborov (glej § 69). Če vloži manjšina odbornikov lasten predlog resolucije, se sklepa o tem predlogu šele, če se večinski predlog odkloni.

XII. POGLAVJE.

Skupščinsko osebje in računovodstvo.

§ 127.

Vse osebje narodne skupščine je pod upravo predsednika narodne skupščine. Osebje je lahko stalno ali začasno. Službena leta stalnega osebja se štejejo kakor leta državne službe. Razvrščavajo se in prejemajo prejemke po zakonu o uradnikih po svoji kvalifikaciji. Državni upokoјenci, ki se takó sprejemajo za stalne uslužbence, izgube dosedanje pokojnino, pozneje jih sme upokoјiti finančni odbor na predlog predsednika narodne skupščine in z vsemi pogoji zakona o uradnikih. O vsem tem sestavi predsednik narodne skupščine v soglasnosti z administrativnim odborom poseben pravilnik, ki ga predloži skupščini v sklepanje.

§ 128.

Predsednik narodne skupščine izvršuje njen proračun. Iz proračuna se ne smejo vršiti nobeni izdatki, ki niso v njem določeni. Administrativni odbor, kot kontrolno oblastvo, mora vsak mesec pregledati skupščinske račune in predložiti svoje poročilo narodni skupščini vsake tri mesece.

XIII. POGlavJE.

Stenografski zapiski.

§ 129.

Stenografsko osebje izdeluje stenografske zapiske o sejah narodne skupščine in po potrebi tudi odborov in odsekov. Predsedništvo skrbi za to, da se ti zapiski brez odloga natiskujejo in razdeljujejo med narodne poslance.

§ 130.

Stenografski zapiski se predlagajo na vpogled predsedniku in vsakemu govorniku za njegov govor. Govornik sme izpreminjati v stenografskem besedilu samo to, kar se tiče redakcije; ne sme pa pripisovati novih misli in razlogov niti izpuščati izrečenih misli in razlogov. Svoje popravke sme izvršiti govornik v 24 urah, odkar se mu zapiski vroče v skupščinskem poslopu. Predsednik sme popravljati samo one izraze, ki žaliyo dostojanstvo narodne skupščine ali obsegajo osebne žalitve ali klevete bodisi državljanov kraljevine, bodisi tujih javnih organov ali predstavnikov. Njegova dolžnost je skrbeti za to, da govorniki ne zapisujejo popravkov ali dodatkov izven tu označenih mej.

Če nastane spor, spravi predsednik na zahtevo dotičnega poslanca stvar pred narodno skupščino, da le-ta odloči brez pretresa, ko je zaslišala predsednika in prizadetega govornika.

XIV. POGlavJE.

Arhiv in pečat narodne skupščine.

§ 131.

Narodna skupščina ima svoj arhiv in svojo knjižnico, ki ju oskrbujejo posebni uradniki.

§ 132.

Narodna skupščina ima svoj pečat z grbom kraljevine Jugoslavije in z napisom na okoli: »Narodna skupščina kraljevine Jugoslavije«.

Pečat narodne skupščine hrani predsednik.

XV. POGlavJE.

Končne odredbe.

§ 133.

Dokler se ne sklene pravilnik po § 127. tega poslovnika, se postavlja v narodni skupščini samo začasno osebje proti mesečni nagradi za delo; dotlej se smejo postavljati tudi upokojeanci proti nagradi za delo, pri čemer pa obdrže svoje pokojnine.

§ 134.

Ta poslovnik narodne skupščine se sme izpremeniti s skupščinsko resolucijo.

Tak predlog o izpremambi poslovnika mora poprej proučiti poseben skupščinski odbor, čigar natisnjeno poročilo se mora razdeliti med poslance vsaj pet dni pred sklepanjem o izpremambi poslovnika.

V Beogradu, dne 26. novembra 1931.

Aleksander s. r.

Predsednik
ministrskega sveta,
minister za notranje posle.

P. R. Živković s. r.

Videl

in pritisnil državni pečat
čuvar državnega pečata,
minister pravde
dr. Drag. S. Kojić s. r.

Predsednik
ministrskega sveta,
minister
za notranje posle
P. R. Živković s. r.

Mi

ALEKSANDER I.,

po milosti božji in narodni volji kralj Jugoslavije,
predpisujemo in proglašamo na predlog Našega ministra
za notranje posle, predsednika Našega ministrskega sveta

zakon **o poslovnem redu v senatu.***

I. POGLAVJE.

Sestanek senatorjev in overavljanje njih pooblastil.

§ 1.

Na dan pred dnem, na katerega je sklican senat s kraljevim ukazom, morajo biti vsi senatorji v kraju, kjer naj zaseda senat, in tu ostati ter opravljati posle, dokler se senat ne zaključi ali se njegove seje ne odlože.

§ 2.

V vsakem zasedanju ima senat svoj prvi sestanek ob devetih dopoldne onega dne, na katerega je sklican s kraljevim ukazom. Na tem sestanku predseduje kot predsednik po letih najstarejši navzočni senator. Tajniški posel opravljata kot začasna tajnika dva mlajša senatorja, ki ju izvoli senat na predsednikov predlog.

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 5. decembra 1931., št. 285/XCIII/656.

§ 3.

V zasedanju, po volitvah, se sestanek zaključi, ko izroče izvoljeni senatorji svoja pooblastila predsedniku, in se napove prihodnja seja na drugi dan.

§ 4.

Predsednik sestavi za drugi sestanek seznamek senatorjev na podstavi poročil volilnih odborov in na podstavi pooblastil, ki so bila vročena senatu neposredno ali posredno.

§ 5.

Na drugem sestanku se takoj izvoli verifikacijski odbor 11 članov. Če se vloži samo ena lista, se voli z vzklikom; drugače pa s tajnim glasovanjem po sorazmernem sistemu.

Izid glasovanja ugotovi predsednik.

§ 6.

Verifikacijski odbor si izvoli predsednika, tajnika in enega ali več poročevalcev.

Verifikacijskemu odboru odkaže predsednik senatorska pooblastila, vse volilne spise in vse pritožbe zoper volitve.

Verifikacijski odbor mora svoj posel izvršiti v petih dneh.

§ 7.

Ko izdela odbor svoje poročilo, odredi predsednik verifikacijskega odbora, da se to poročilo natisne in razdeli med senatorje najkasneje v treh dneh. Kdaj se prične poročilo razdeljevati, objavi predsednik odbora v poslopju senata na posebnem kraju, kjer se objavljajo ostale objave.

§ 8.

Čez štiri in dvajset ur potem, ko je bilo poročilo razdeljeno, skliče predsednik verifikacijskega odbora

sejo senata, v kateri se sme takoj začeti s pretresom tega poročila.

Sejam senata do izvolitve senatskega predsedništva predseduje dalje predsednik verifikacijskega odbora.

Vsak senator, dokler bi mu volitev ne bila razveljavljena, ima pravico prisostvovati in odločati v sejah senata, ne sme pa glasovati o svoji lastni izvolitvi.

§ 9.

Ko se poročilo prečita, se dajo v pretres in na glasovanje v celoti one volitve, ki jih odborska večina ne izpodbija. Debata o njih sme trajati največ en dan. Po neizpodbijanih volitvah se pretresajo v celoti, a rešujejo vsaka posebej one volitve, ki jih odborska večina izpodbija.

Pretres o poročilu verifikacijskega odbora o izpodbijanih mandatih sme trajati najdalj tri dni. Govori ob tej priliki smejo trajati največ pol ure.

Senat sme potrditi volitev ali jo razveljaviti ali odgoditi odločbo o njej in odrediti, da se uvede potrebna preiskava; toda to vprašanje se mora rešiti najkasneje v treh mesecih.

§ 10.

Če se razveljavi senatorski mandat, se pozove za senatorja prihodnji z iste liste, če je bil senatorju mandat razveljavljen zaradi nedostatka osebnih pogojev iz §§ 29. in 10. zakona o volitvi senatorjev.

Ko je lista izčrpana, se pozove po vrsti prvi namestnik.

§ 11.

Ko so tako senatorska pooblastila pregledana in overovljena, prisežejo izvoljeni senatorji vpričo predsednika tako-le:

»Jaz (ime) prisegam, da bom kralju zvest, da bom čuval nad vse narodno edinstvo, nezavisnost države in celotnost državnega ozemlja, da bom čuval ustavo in imel pred očmi blaginjo naroda.« (Člen 59. ustave.)

Imenovani senatorji prisežejo enako vpričo predsednika, ko stopijo v senat na dolžnost.

Pridržki pri prisegi niso dopuščeni.

Dokler senator pravilno ne priseže, ne sme nadalje senatorske dolžnosti izvrševati.

§ 12.

Senator ne sme biti: član upravnega odbora uprave državnih monopolov, član upravnega ali nadzorstvenega odbora Narodne banke in Državne hipotekarne banke, član upravnega ali nadzorstvenega odbora onih delniških družb in pridobitnih podjetij, ki imajo rudniške pravice ali ugodnosti, ali ki imajo pogodbe o sečnji državnih gozdov ali ki imajo posebne in izjemne ugodnosti po specialnih zakonih.

Verifikacijski odbor mora v mesecu dni, odkar se mu po predsedništvu senata ta primer vroči, zaslišati dotičnega senatorja, pribaviti podatke, potrebne za odločbo, in to skleniti, če ne bi senator podal ostavke na odborsko članstvo.

Taka odborska odločba se priobči senatu in se rešuje brez pretresa na eni prvih sej s poimenskim glasovanjem.

II. POGLAVJE.

Predsedništvo senata.

§ 13.

V zasedanju po volitvah za senat se takoj izvoli predsedništvo, čim se konča pretres o poročilu verifikacijskega odbora. V ostalih zasedanjih se izvoli predsedništvo takoj na prvem sestanku pod predsedstvom po letih najstarejšega navzočnega senatorja.

Predsedništvo je sestavljeno iz predsednika, dveh podpredsednikov in treh tajnikov. Vsi ti poslovalci se volijo za vsako zasedanje.

Najprej se izvoli predsednik senata. Če bi absolutne večine ne bilo pri prvem glasovanju, zadošča pri drugem glasovanju relativna večina. Ob enakosti glasov pri drugem glasovanju se smatra, da je izvoljen kandidat, ki je po letih najstarejši. Ko je izvoljen predsednik, se izvolita najprej podpredsednika, potem pa se izvolijo tajniki tako, kakor je to določeno za volitev predsednikovo. Ob volitvah senatskih poslovalcev se sme glasovati tudi istočasno s posebnimi listami.

Pri volitvi predsedništva je glasovanje tajno.

Če poda kateri senatski poslovalec ostavko na svoj položaj, se smatra, da je razrešen, ko vzame senat to ostavko na znanje.

§ 14.

Dolžnost predsednika senata je, da ga predstavlja na zunaj, da vodi njegove seje in vzdržuje red v njegovi sredini, da skrbi za pravilno in hitro opravljanje poslov v tajništvu, stenografskem uradu in računovodstvu kakor tudi za varnost senata. Skrbi, da delo v odborih ne zastaja in se ne prekinja. Postavlja in odpušča vse začasno osebje senata.

§ 15.

Če je predsednik zadržan, ga nadomešča eden podpredsednikov. Tisti, ki predseduje, se ne sme udeleževati debat in ne glasovati.

§ 16.

Dolžnost tajnikov senata je, da opravljajo prozivanje senatorjev; dačitajo v senatu predloge in vse drugo; da zapisujejo sklepe senata, način in uspeh glasovanja in da sestavljajo sejne zapisnike. Eden izmed tajnikov, ki ga določi predsednik, nadzira izvrševanje vsega pisarniškega poslovanja senata. Če bi bili tajniki iz kakršnegakoli vzroka zadržani izvrševati svojo dolžnost, jih začasno nadomeščajo senatorji, ki jih določi predsednik senata.

III. POGLAVJE.

Odbori.

§ 17.

Za proučevanje predlogov in drugih predmetov v senatu izvoli senat poedine odbore. Ti odbori so stalni ali posebni. Stalni odbori so: 1. verifikacijski odbor; 2. administrativni odbor; 3. imunitetni odbor; 4. odbor za prošnje in pritožbe in 5. finančni odbor.

Posebni odbori se volijo za proučevanje zakonskih predlogov, ki jih vložijo vlada ali jih vložijo senatorji, kakor tudi za proučevanje drugih predmetov, o katerih senat sklene, da je potrebno odkazati jih posebnemu odboru.

Stalni odbori trajajo ves čas do prihodnjih volitev za senat, razen finančnega odbora, ki se voli za vsako redno zasedanje. Posebni odbori trajajo, dokler ne dovrše posla.

§ 18.

Vsi odbori se volijo po listah po sorazmernem sistemu in s tajnim glasovanjem. Kandidatno listo sme vložiti najmanj pet senatorjev.

Če se vložijo samo ena lista, se vrši volitev z vzklikom.

§ 19.

Finančni odbor ima 15 članov. Ostali odbori imajo po 11 članov.

§ 20.

Vsak odbor si z večino glasov izvoli predsednika, podpredsednika in tajnika in vodi kratek zapisnik o svojem poslovanju.

Vabila na odborske seje se objavljajo senatorjem na kraju, posebej za to določenem v poslopju senata; morajo pa se osebno vročiti vsakemu senatorju z označ-

bo dnevnega reda, če ob koncu poslednje seje ni bil določen dan prihodnje seje odbora.

V zapisnik vsake seje se zapisujejo imena navzoč-
nih članov, pismeno vročeni predlogi in sklepi odbora. Predsednika odbora nadomešča, če bi bil zadržan, podpredsednik, če pa je zadržan tudi ta, po letih najstarejši odbornik.

Senat določi brez diskusije rok, do katerega mora odbor podati poročilo. Če tega odbor ne izpolni ali če mu senat roka ne podaljša, sme izvoliti senat nov odbor.

Odbor je sklepčen, če je navzočna tretjina članov. Sklepi so polnoveljavni, če glasuje zanje večina prisotnih članov; če pa so glasovi enaki, se smatra predlog, o katerem se je glasovalo, za sprejetega.

Na izpraznjeno mesto odborskega člana stopi prihodnji na listi.

§ 21.

Ko se pretres dovrši, izvoli odbor enega ali več poročevalcev, ki čitajo v senatu poročilo in zagovarjajo poročilo in predlog odbora pred njim.

Če se razdeli odbor na večino in manjšino, ima ta in ona stran posebej svojega poročevalca.

Vsako ločeno mnenje bodisi o načelu bodisi pri poedinih členih predloga, o katerem se sklepa v odboru, je predati pismeno odboru, ki ga obenem z večinskim poročilom predloži senatu, kjer ga sme zastopati član odbora, ki je oddal ločeno mnenje.

Svoje poročilo mora odbor izdelati in predati predsedniku senata najkesneje v petih dneh potem, ko se je dovršil pretres v odboru.

§ 22.

Odborskim sejam sme prisostvovati vsak senator.

Razen članov odbora smejo v odborskih sejah govoriti samo člani vlade in vladni poverjeniki.

§ 23.

Odbori smejo občevati neposredno z ministri po svojih predsednikih ali pa po članih, ki jih določijo za to.

§ 24.

Odbori se sestajajo v poslopju senata v posebnih, zanje določenih prostorih. Toda odbori smejo, če bi zahteval njih posel, imeti svoje seje tudi v ministrstvih.

§ 25.

Senat sme skleniti za poedine odbore, naj nadaljujejo svoje delo tudi v onem času, ko sam ni zbran.

IV. POGlavJE.

Seje.

§ 26.

Čim se izvoli predsedništvo senata, obvesti predsednik senata o tem predsednika ministrskega sveta. Predsednik ministrskega sveta obvesti potem predsednika senata, katerega dne otvori kralj seje senata osebno s prestolnim govorom ali pa po ministrskem svetu s poslanico ali z ukazom.

Če odvarja zasedanje kralj s prestolnim govorom, zasedata senat in narodna skupščina skupno (člen 32. ustave).

§ 27.

Seje senata odvarja predsednik. Vodi pretres, skrbi, da se točno izpolnjujejo določila tega poslovnika in da se ves čas v seji ohrani popoln red.

§ 28.

Senat in narodna skupščina sklepata v skupnem zasedanju samo v onih primerih, za katere je to izrečno določeno.

Skupnemu zasedanju predsedujeta predsednika senata in narodne skupščine izmenoma (člen 73. ustave).

§ 29.

Seje senata so javne. Toda smejo se pretvoriti v tajne, če to zahteva predsednik senata, vlada ali 10 senatorjev. O takem predlogu se glasuje brez pretresa.

Če je zahteval tajnost predsednik senata ali jo je zahtevalo 10 senatorjev, sme senat sklepati o tem: ali ostane seja tajna ali ne.

Predmeti, o katerih se posvetuje senat na tajnem sestanku, se pretresajo, če treba, tajno tudi v odborih in se ne sme o njih nikomur nič praviti, razen senatorjem.

Če se dokaže senatorju, da ni čuval tajnosti, sme izključiti senat takega senatorja iz sej do najvišjega števila sej po § 98. poslovnika. Izjave ali predlogi vlade na tajnih sestankih se smejo predajati javnosti samo s privolitvijo vlade.

§ 30.

Razen na javne in tajne seje, se sme sestajati senat tudi na konference na predlog predsednika senata, vlade ali 10 senatorjev.

Pri konferencah smejo biti navzočni samo senatorji in ministri.

§ 31.

Na predsednikov predlog in po zaslišanju vlade določa dnevni red za vsako prihodnjo sejo sam ob koncu seje brez pretresa. Ta dnevni red se razglaša s posebnimi objavami v dvorani in v posloplju senata.

Oni predmeti, o katerih se pretres ni mogel izvršiti v eni seji, se postavljajo na prvo mesto na dnevni red prihodnje seje.

Če se dnevni red ni mogel izvršiti zaradi nezadostnega števila navzočnih senatorjev, objavi predsednik, da velja za dnevni red novi seji nadaljevanje starega

dnevnega reda z dodatkom onih točk, ki jih je treba po tem poslovniku samem postaviti na dnevni red ali glede katerih je senat sam sklenil prej, da jih je tega dne postaviti na dnevni red. Če naj bi bila nova seja na dan, določen v poslovniku za interpelacije, se ne sme v tej seji nič reševati, razen interpelacij po § 71. tega poslovnika. Če pa ni interpelacij ali če so izčrpane, je preiti na stari dnevni red.

§ 32.

Zapisnik senata pišejo po vrsti tajniki, ki jih določi predsednik; ti zapisniki sečitajo ob začetku vsake seje senata.

V zapisnike se vpisujejo: 1. vladna in predsednikova naznanila; 2. predmeti, o katerih je sklepal senat in njegovi sklepi o njih z načinom glasovanja in s številom glasov za in zoper pri poimenskem glasovanju in 3. predmeti, o katerih sklene senat, da jih je vpisati v zapisnik. Senatorski govori se ne vpisujejo v zapisnik; vedno pa se označujejo imena govornikov za in zoper.

§ 33.

O tem, ali naj se na predlog senatorja v zapisniku kaj popravi, česar tajnik ne sprejme, odloča senat.

§ 34.

Preden preide senat na dnevni red, mu predsednik priobči vse, kar se njega tiče.

§ 35.

V senatu imajo pravico govoriti samo senatorji, ministri in vladni poverjeniki, določeni za to s kraljevim ukazom (člen 70. ustave).

§ 36.

Nihče ne sme govoriti v senatu, dokler ni zahteval in dobil besede od predsednika.

§ 37.

Predsednik daje besedo po vrsti prijav, razen če ni s tem poslovnikom določeno drugače. Ministrom in vladnim poverjenikom se daje beseda, kadarkoli jo zahtevajo. Odborski poročevalci smejo govoriti po večkrat in preko vrste, ako to zahteva potreba pretresa. Presoja o tem gre predsedniku. Onemu senatorju, ki hoče govoriti o kršitvi poslovnika ali dnevnega reda, ki jo je opazil, se dà beseda, čim jo zahteva. Njegov govor sme trajati najdalj pet minut in o tej stvari ne sme govoriti noben drugi senator.

Če vztraja govornik tudi še po predsednikovem pojasnilu pri svoji trditvi, da se je kršil poslovník ali dnevni red, pozove predsednik takoj senát, da brez pretresa odloči o tem vprašanju. Če opazi predsednik, da se pogosto pojavljajo vprašanja o kršitvi poslovnika ali dnevnega reda zato, da bi se delo oviralo ali zavlačevalo, sme predlagati senátu, da se taka vprašanja v tej seji ne smejo več podajati. Senat odloči o tem brez pretresa.

§ 38.

Senatorji se prijavljajo za besedo, čim se pretres otvori.

Pri onih predmetih, ki so bili odkazani odboru, se smejo podajati prijave, čim se odborsko poročilo predloži senátu. Podajati se smejo osebno, ustno ali pismeno, ali po drugem senatorju. Vsak senator mora izjaviti, ali bo govoril za predlog ali zoper njega, kakor tudi to, ali bo govoril v imenu skupine ali osebno v svojem imenu.

Vsak prijavljeni govornik sme odstopiti svoje mesto drugemu prijavljenemu govorniku.

§ 39.

Razen ministrov, vladnih poverjenikov in odborskih poročevalcev ne sme o enem in istem predmetu nihče

govoriti več nego enkrat, razen če mu to senat posebej dovoli.

Pretres o načelu kakor tudi pretres o poedinostih, po poglavjih (oddelkih), se smatrata za predmeta zase.

§ 40.

Ko se pretres prične, dá predsednik prvo besedo prvemu prijavljenemu govorniku za, potem pa enemu govorniku zoper, če je priglašen. Predsednik mora paziti na to, da vedno po enem govorniku zoper dá besedo enemu govorniku za.

§ 41.

Če zahteva senator besedo zato, da popravi svojo navedbo, ki je bila pogrešno izražena in je dala povod nesporazumu ali izzvala potrebo osebne obrambe, se mu dá beseda takoj, ko dokonča svoj govor oni, ki je izzval ta popravek. Toda v tem primeru ne sme govornik govoriti dalj nego pet minut in sme poleg osebne obrambe popravljati samo pogrešno navedene činjenice iz svojega govora.

Če predsednik spozna, da dotičnega senatorja ni izzval ta govornik, ne dá zahtevane besede. Če senator s predsednikovo odločbo ni zadovoljen, odloči stvar senat brez pretresa.

Če je več govornikov izzvanih za osebno obrambo ali za pojasnilo, jim daje predsednik besedo po vrsti, kakor se prijavljajo.

S tem paragrafom se ne smejo koristiti senatorji, ki so govornika s prekinjanjem izzvali, da o njih govori.

Ministri in vladni poverjeniki smejo govoriti tudi s svojega mesta, senatorji pa morajo govoriti z govornice, razen kadar govore o poslovniku ali v osebni stvari ali če podajajo kratka vprašanja, ko smejo govoriti tudi s svojega mesta.

§ 42.

V načelnem pretresu smejo govori senatorjev, ki govore v imenu skupine, trajati najdalj poldrugo uro,

govori ostalih senatorjev pa najdalj eno uro. V posebnem pretresu po poglavjih (oddelkih) smejo govori senatorjev, ki govore v imenu skupine, trajati najdalj eno uro, govori ostalih senatorjev pa najdalj pol ure.

V imenu ene in iste skupine smeta govoriti največ dva senatorja.

S skupino je razumeti organizirani in predsedništvu prijavljeni senatorski klub.

§ 43.

V načelnem pretresu sklene potem, ko so govorili vsi senatorji, ki so imeli govoriti v imenu ene ali druge skupine, senat brez diskusije, koliko sej je pustiti za govore drugih senatorjev. V posebnem pretresu sme senat, ko sta o poedinih poglavjih od vsake skupine govorila po dva prijavljena govornika, skleniti na predlog 10 senatorjev, da se pretres zaključi.

§ 44.

Ministri, vladni poverjeniki in odborski poročevalci smejo govoriti tudi po zaključenem pretresu, toda samo enkrat.

§ 45.

Govornik sme govoriti samo o vprašanju, ki je na dnevnem redu. V pretres ne sme potezati privatnega življenja nobene osebnosti. Prepovedano je čitati govore. Istofako je prepovedano čitati uradne ali druge listine, ki niso ali kolikor niso v zvezi s predmetom, o katerem se pretresa.

Spor o tem rešuje predsednik.

§ 46.

Razen predsednika ne sme nihče drugi prekiniti govornika niti ga opominjati na red.

Prekinjati govornika in vsaka druga manifestacija, ki ovira svobodo govora, se prepoveduje.

§ 47.

Seje senata zaključuje predsednik z njegovo pritrditvijo, ko objavi dnevni red prihodnje seje. Dan in uro prihodnje seje odredi predsednik ob koncu seje ali po pismeni poti.

V. POGLAVJE.

Poslovni red v seji.

§ 48.

Vsaka seja senata se prične s čitanjem zapisnika o prejšnji seji. Če na predsednikovo vprašanje, ali ima kdo kaj pripomniti k zapisniku, nihče ničesar ne pripomni, objavi predsednik, da je zapisnik odobren. Če kdo kaj pripomni k zapisniku, se postopa po § 33. tega poslovnika.

§ 49.

Preden preide senat na dnevni red, mu predsedništvo in vlada podajata priobčila. Nato podajajo senatorji kratka vprašanja predsedništvu, če so jih predali prej predsedništvu pismeno. Potem odgovarjajo ministri na kratka vprašanja, s katerimi se senatorji obračajo do njih.

Na kratka vprašanja se dajo odgovori v vsaki seji, razen na dan, ki je določen za interpelacije. Vse, kar se tiče kratkih vprašanj, sme trajati skupaj največ eno uro.

Potem se preide na dnevni red.

§ 50.

Vlada sme podajati svoja priobčila v seji vsak čas.

VI. POGLAVJE.

**Podajanje in pretres zakonskih predlogov
in resolucij.**

§ 51.

Zakonske predloge smejo podajati senatu po kraljevem pooblastilu poedini ministri, kakor tudi vsak senator, ki njegov predlog pismeno podpre vsaj ena petina članov senata (člen 63. ustave).

§ 52.

Kraljevi ukaz, ki pooblašča ministre, da podajo zakonski predlog, se vroči obenem z zakonskim predlogom predsedniku senata.

§ 53.

Čim dobi predsedništvo vladni zakonski predlog, mora o tem obvestiti senat, ki pošlje predlog onemu stalnemu odboru, v čigar stroko spada. Na predlog vlade ali 5 senatorjev sme senat skleniti, da se izvoli za proučevanje takega zakonskega predloga poseben odbor. V tem drugem primeru je postaviti izvolitev tega odbora na dnevni red prihodnje seje. Obenem odredi predsednik, da se vladni predlog natisne in razdeli med senatorje.

§ 54.

Ko je poročilo odbora izdelano, obvesti predsednik o tem senat in odredi, da se poročilo z odborskim predlogom vred natisne in razdeli med senatorje.

Senat določi dan, ko naj se otvori pretres. Pretres se sme otvoriti šele potem, ko mine pet dni, odkar je bilo natisnjeno odborsko poročilo razdeljeno.

§ 55.

Ko pride predlog na dnevni red, se o njem najprej otvori načelni pretres. Po izvršenem načelnem pretresu se glasuje, ali se predlog sprejme v načelu ali ne.

Če se predlog v načelu sprejme, preide senat na pretresanje poedinih oddelkov (poglavij) zakona. Glasuje se po paragrafih.

Ko se dovrši pretres in sprejem poslednjega oddelka (poglavja), se glasuje drugič in dokončno o predlogu v celoti (člen 72. ustave).

§ 56.

Senat sme, preden prestopi na končno glasovanje, s prostim glasovanjem, brez pretresa, odkazati predlog odboru, da pregleda in popravi redakcijo kakor tudi zato, da se spravijo v soglasje njegove izpremenjene in dopolnjene odredbe. Tako popravljeni predlog se razdeli natisnjen med senatorje pred glasovanjem o predlogu v celoti. O njem ne sme biti več nobene diskusije.

§ 57.

Vsi predlogi o izpremembah in dopolnitvah (amendementi) se morajo po predsedništvu odkazati pristojnemu odboru, ko se je poročilo odbora razdelilo med senatorje, pa do začetka načelnega pretresa. Odbor se mora sestati, da o njih sklepa. O onih amendementih, ki jih odbor ne sprejme popolnoma, poda odbor poročilo. Če senat ne sklene drugače, se o vseh amendementih, ki jih odbor ne sprejme popolnoma, glasuje po glasovanju o predlogu odbora, če bi bil ta odklonjen. Če sprejme odbor amendement popolnoma, se s tem amendementom nadomesti dotični člen v odborskem predlogu. Tik do pričetka glasovanja se sme amendement umekniti. O vseh amendementih in odborskem predlogu se vodi skupen pretres.

§ 58.

Med posebnim pretresom smeta amendemente predlagati samo vlada in odbor. O vladnem predlogu se glasuje prej ko o odborskem. Če senat ne sklene drugače, se o vseh amendementih, predloženih med posebnim pretresom, sklepa šele v prihodnji seji.

§ 59.

Predhodna vprašanja: da se sklepanje o dotičnem členu odgodi, dokler se ne rešijo drugi členi, ali da se razdeli na več točk ali da se vrne odboru zaradi vnovične redakcije, in druga predhodna vprašanja se smejo podajati, dokler se dotični člen ne dá na glasovanje. O njih se glasuje brez diskusije pred vsem drugim.

§ 60.

Če je bil ob glasovanju člen razdeljen na več točk, se potem, ko se je glasovalo o vseh točkah, posebej glasuje o celotnem členu skupaj. Na glasovanje se dá dotični člen s sprejetimi točkami.

§ 61.

Zakonski predlogi, ki jih vložijo senatorji, se predajo predsedniku pismeno.

Predlog mora biti sestavljen v obliki, v kateri se izda zakon. S senatorskimi predlogi je ravnati povsem tako, kakor s predlogi vlade. Če pa odbor spozna, da je treba senatorski predlog v načelu zavrniti, se reši to predhodno vprašanje v senatu brez pretresa po zaslišanju odborskega poročevalca in prvega podpisanega predlagalca.

§ 62.

Ko se vloži zakonski predlog ali kakršenkoli drug predlog, se sme zahtevati, da se proglasi ta projektni predlog za nujnega. Nujnost sme predlagati kraljevska vlada ali prvi podpisani vlagalec predloga, vsak za svoj predlog. Zahteva, naj se proglasi predlog za nujnega, se mora podati pismeno.

§ 63.

O zahtevani nujnosti sklepa senat takoj, čim mu priobči predsedništvo to zahtevo. Dolžan je, zaslišati predhodno onega, ki zahteva nujnost. Če se zahteva nujnost za senatorski predlog, ima vlada pravico, da se o tem

zasliši. Če se zahtevana nujnost sprejme, pošlje senat predlog takoj pristojnemu odboru, ki ga vzame v pretres pred vsemi drugimi predmeti. Če je treba izbrati poseben odbor, se ta izvoli še pri isti seji. Odboru pa odredi senat rok, v katerem mora izdelati svoje poročilo. Če odbor v določenem roku poročila ne poda in mu senat roka ne podaljša, se sme vzeti predlog v senatu v pretres tudi brez odborskega poročila.

§ 64.

Čim pride poročilo iz odbora, obvesti predsednik o tem senat, ki lahko odloči, da se začne pretres že drugi dan tudi brez natisnjenega odborskega poročila.

V pretresu zakonskega predloga, ki je proglašen za nujnega, sme govoriti za skupine samo po en govornik za in po eden zoper.

§ 65.

Nujnost se sme predlagati tudi za predlog, ki je odboru že odkazan. Če senat nujnost sprejme, se določi odboru rok, v katerem mora svoje poročilo izdelati. Ko pride predlog iz odbora, se uporablja nanj § 64. poslovnika.

§ 66.

Zakonski predlog, ki ga senat usvoji, se pošlje narodni skupščini v poslovanje.

Če se usvoji zakonski predlog v celoti po senatu in po narodni skupščini, se smatra, da je narodno predstavništvo predlog sprejelo. Če se napravijo po narodni skupščini izpremembe ali dopolnitve, se vrne zakonski predlog senatu v sklepanje. Če senat te izpremembe in dopolnitve sprejme, se smatra, da je narodno predstavništvo predlog sprejelo. Če se senat in narodna skupščina ne zedinita o sprejetju zakonskega predloga v celoti ali v poedinostih, se smatra, da je predlog odbit, in se o njem v istem zasedanju iznova ne more več sklepati. Če se ponovi ta primer tudi v prihodnjem zasedanju, odloči kralj o tem zakonskem predlogu (člen 64. ustave).

§ 67.

Ko izide proračun iz finančnega odbora, se mora postaviti za vsako sejo, razen onih, ki so določene za interpelacije, na prvo mesto na dnevni red. Izjema od tega se sme napraviti samó nujnim predlogom v prid.

Predlog zakona o državnem proračunu in o finančnem zakonu se pretresa, potem ko se je v načelu sprejel, v poedinosti po razdelkih. Glasuje pa se po partijah. Pretres in dokončno sprejetje predloga zakona o državnem proračunu in o finančnem zakonu se mora razporediti časovno tako, da ju more narodno predstavništvo dokončno usvojiti do konca meseca marca.

§ 68.

Če predloži vlada senatu sklenjene mednarodne pogodbe v odobritev, ne glasuje senat o poedinih pogodbених členih, niti ne more sklepati o izpremembah in dopolnitvah. Če se napravijo med posebnim pretresom glede kakšne pogodbene določbe pripombe, se sme glede te določbe zahtevati, naj se predlog odboru vrne. Če senat tak predlog usvoji, poda odbor, preden se končno glasuje, senatu poročilo o vseh določbah, ki so se mu tako odkazale. Poročilo sme zahtevati: naj se pogodba sprejme ali naj se odloži ali naj se zavrne.

Poročilo je natisniti in razdeliti med senatorje. Senat sme nadaljevati pretres in dokončno sklepati, ko preteče 24 ur, odkar je bilo to poročilo razdeljeno.

Če sklene senat, da se pogodba odloži, se izrazi to s temi-le besedami:

»Senat je odložil odločbo o njemu predloženi pogodbi, v tem pa opozarja vlado na te-le določbe.«

(Tu je navesti od besede do besede besedilo teh določb.)

§ 69.

Predloge resolucij smejo podajati vlada ali senatorji. Tak predlog je odkazati posebnemu odboru, če senat

sporazumno z vlado ne sklene drugače. O resolucijah se ne vodi načelen pretres, ampak se o njih sklepa kakor o eni celoti.

§ 70.

Če predlagajo senatorji izpremembo ustave, se rešujejo ti predlogi tako, kakor je določeno v ustavi, (člen 115. ustave).

VII. POGLAVJE.

Vprašanja in interpelacije.

§ 71.

Senatorji imajo pravico naslavlјati na ministre kratka vprašanja (člen 68. ustave). Vprašanja se postavljajo pismeno po predsedniku senata. Minister odgovarja nanje pismeno po isti poti, če ni vprašalec izrečno izjavil želje, da bi mu odgovoril ustno. Ustni odgovori se dajo ob pričetku seje pred prehodom na dnevni red. Ministri so dolžni, odgovoriti nanje v istem zasedanju (člen 68. ustave).

Ko je odgovoril minister, sme govoriti vprašalec največ enkrat zaradi pojasnila in da ob kratkem izjavi, ali je zadovoljen z odgovorom ali ne.

Ta odgovor ne sme dalj trajati kot pet minut.

§ 72.

Vsak senator ima pravico naslavlјati na ministre interpelacije (člen 68. ustave).

Interpelacije se vlagajo pismeno pri predsedniku senata, ki jih priobči takoj dotičnemu ministru, senatu pa poroča o njih na prvem sestanku, ko poda tudi vsa ostala priobčila. Vsaka interpelacija se mora natisniti in razdeliti med senatorje najkesneje tri dni pred pretresom.

Ministri so dolžni odgovoriti na interpelacije v istem zasedanju (člen 68. ustave).

§ 73.

Če zahteva vlagalec za svojo interpelacijo prednost pred interpelacijami, ki so se vložile poprej, obvesti predsednik senat, ki odloči o tem brez pretresa. Vlada ima pravico, da se o tem zasliši, preden se sklepa.

§ 74.

Za pretres interpelacij se določi poseben dan v tednu. Če senat ne sklene drugače, je ta dan četrtek. Ko se konča proračun, sme odrediti senat, če treba, še en dan v tednu za pretres interpelacij. Pri sejah, ki so določene za pretres interpelacij, se prične ta pretres takoj po prehodu na dnevni red.

V pretres se vzemo interpelacije, vložene do konca prejšnjega tedna, in to najprej one, ki jim je senat dal prednost, potem pa ostale po vrsti, kakor so bile priobčene senatu. Interpelacija se sme odstaviti z dnevnega reda samo na zahtevo dotičnega ministra in interpelanta, če senat tako sklene. O tem se sklepa brez pretresa, potem ko sta o tem govorila dotični minister in interpelant. Istočasno se mora določiti druga seja, ko naj pride določena interpelacija na dnevni red, in sicer pred vsemi drugimi interpelacijami. Pretres o interpelaciji se vodi glede trajanja in števila govornikov kot specialni pretres zakonskega predloga, toda se dovrši glede na odredbe tega člena.

Interpelant, če jih je pa več, eden izmed njih sme povzeti besedo pred govorom ministra, da utemelji svojo interpelacijo, ima pa pravico govoriti tudi še po ministrovem odgovoru.

Seja senata se ne sme zaključiti, preden se ne dokonča pretres pričete interpelacije.

Če je podpisal interpelacijo senator, ki je zadržan prisostvovati seji na dan pretresa te interpelacije, sme odrediti 24 ur pred pretresom po predsedništvu senata svojega namestnika; drugače se odstavi interpelacija z dnevnega reda.

Če minister ne pride onega dne, ko je treba odgovoriti na interpelacijo, se postavi interpelacija na prvo mesto na dnevni red vsake prihodnje seje za interpelacije.

§ 75.

Odločba senata, s katero se dokonča pretres o interpelaciji in preide na dnevni red, sme biti prosta ali obrazložena.

Če se predlaga prost prehod na dnevni red in minister na to pristane, se dá prosti prehod na dnevni red na glasovanje pred vsemi onimi, ki so obrazloženi.

Če se ne predlaga prehod na dnevni red, se preide brez glasovanja na ostale interpelacije, ki so na vrsti.

§ 76.

Vlada ima pravico izjaviti, katere predlagane prehode na dnevni red sprejema kot zadosten izraz zaupanja senata vanjo. V tem primeru se glasuje o tem predlogu pred vsemi ostalimi.

§ 77.

Če se zavrne predlagani prost prehod na dnevni red, preide senat na glasovanje o obrazloženih predlogih po vrsti predlogov, postavljenih na dnevni red.

§ 78.

Interpelant sme umekniti svojo interpelacijo, dokler niso dani na glasovanje prehodi na dnevni red, ki so se predlagali ob tej interpelaciji senatu.

VIII. POGLAVJE.

Prošnje in pritožbe.

§ 79.

Prošnje in pritožbe, poslane senatu po predsedniku, morajo biti predane pismeno in opremljene s podpisi vseh prosilcev; podpisi morajo biti potrjeni po občinskem ali državnem oblastvu, drugače jih senat ne preizkuša niti o njih ukrepa.

Tega potrdila oblastvo ne sme odkloniti. Za potrdilo se ne plačuje nobena taksa. Istotako se ne jemljejo v postopanje prošnje in pritožbe, ki so napisane nedostojno.

Senat tudi onih prošenj in pritožb ne jemlje v pretres in sklepanje, s katerimi se zahtevajo ali povzročajo izdatki iz državne blagajne, če jih ni poprej vlada podprla ali usvojila; o tem mora odbor vselej podati izjavo v svojem poročilu senatu. Take prošnje, o katerih je odbor mnenja, da jih velja usvojiti, pošlje s svojim formuliranim predlogom finančnemu odboru za mnenje. Dokler ne odda finančni odbor svojega mnenja o teh predlogih, se ne morejo predložiti senatu v sklepanje.

§ 80.

Vse prošnje in pritožbe se odkažejo takoj odboru za prošnje in pritožbe, ki jih vpisuje po vrsti, kakor so dospele senatu, v poseben zapisnik, v katerem se zapiše prosilčevo ali pritožilčevo ime, njega priimek, poklic in stanovališče kakor tudi kratka vsebina predmeta, katerega se dotična prošnja ali pritožba tiče. Ta zapisnik sme vsak senator vpogledati.

§ 81.

One prošnje in pritožbe, ki se nanašajo na kak zakonski predlog ali sicer na predmet, ki se v senatu že pretresa in ki je poverjen posebnemu odboru, pošlje

predsednik odbora za prošnje in pritožbe temu poslednjemu odboru.

Predsednik odbora za prošnje in pritožbe kakor tudi predsednik vsakega drugega odbora, ki se mu je izvestna prošnja ali pritožba poslala, mora dati na vpogled vsakemu senatorju prošnjo, ki bi jo ta zahteval.

§ 82.

One prošnje in pritožbe, ki jih odbor za prošnje in pritožbe ne pošlje drugemu odboru, je razdeliti na tri skupine:

1. prošnje in pritožbe, o katerih spozna, da jih je treba poslati enemu izmed ministrov;

2. prošnje in pritožbe, ki jih namerja predložiti senatu, neglede na to, ali jih je že odkazal pristojnemu ministru ali ne;

3. pritožbe in prošnje, o katerih misli, da jih ni vredno predlagati senatu;

Senat ne more sklepati niti o eni prošnji ali pritožbi glede njenega predmeta samega, če spada v področje poedinih ministrov, pa ni bila pri njih; take prošnje in pritožbe pošilja odbor pristojnemu ministru.

Odbor mora objavljati z mesečnimi priobčili, ki se morajo natisniti, v senatu svoje odločbe o prošnjah in pritožbah, ki jih senatu ni predložil v sklepanje, kakor tudi poročila o onih, ki jih je odkazal odboru ali ministrom, in o onih, ki jih ni vzel v sklepanje. Odbor mora tudi senatorju vročiti svojo odločbo glede one prošnje ali pritožbe, za katero ta to zahteva.

§ 83.

Po onih prošnjah in pritožbah, o katerih spozna, da jih je treba predložiti senatu, poda odbor poročilo kakor za zakonske predloge obenem s formuliranim besedilom. To besedilo sme biti redigirano kot zakonski predlog za kraljevo potrditev in sme biti redigirano kot resolucija,

s katero pošilja senat izvestno prošnjo ali pritožbo pristojnemu ministru na vpogled in v rešitev.

§ 84.

Vsak senator ima pravico zahtevati v mesecu dni, odkar se je natisnila odborska odločba o izvestni prošnji ali pritožbi, naj se predloži poročilo o njej seji senata, najsi je odborska odločba o njej kakršnakoli. Tej zahtevi je vedno ugoditi.

Ko ta rok meseca dni mine, postane odborska odločba, da se ne predloži izvestna prošnja ali pritožba senatu, dokončna.

§ 85.

Po prošnjah in pritožbah, o katerih je sklenil odbor, da se predlože senatu, se prečita odborsko poročilo in odloči senat o njih, ko se zasliši pristojni minister. O onih pritožbah in prošnjah pa, ki se predlože senatu na posebno senatorjevo zahtevo, se zasliši najprej senator, ki je to zahteval, nato odborski poročevalec in pristojni minister, in nato sklepa senat o njih.

Kakor v prvem tako v drugem primeru se sme otvoriti pretres na zahtevo 10 senatorjev. Odločbe senata o poedinih prošnjah se sklepajo na isti način, kakor ostali zakonski predlogi.

§ 86.

Tako v prvem kakor v drugem primeru sme zahtevati pristojni minister, da se mu pusti izvesten rok, da predloži senatu svoje mnenje o dotični prošnji ali pritožbi. Ta rok ne sme biti daljši od meseca dni.

§ 87.

Oni posebni odbori, ki se jim pošiljajo poedine prošnje in pritožbe, omenjajo te v svojem poročilu senatu.

§ 88.

Če ne sklene drugače, določi senat za reševanje pritožb in prošenj eno soboto v mesecu. Na teh sestankih sklepa senat samo o onih prošnjah in pritožbah, o katerih se je poročilo natisnilo in med senatorje razdelilo vsaj 24 ur prej.

IX. POGlavJE.

Glasovanje.

§ 89.

V senatu se glasuje sede in vstajaje, javno, imenoma ali tajno.

§ 90.

Senat sklepa polnoveljavno, če je v njegovi seji prisotna ena tretjina skupnega števila senatorjev (člen 71. ustave).

Glasovati se sme samo osebno.

Za polnoveljavne sklepe je potrebna večina glasov prisotnih članov. Če je pri glasovanju o kakem predlogu enako glasov, se smatra predlog, o katerem se je glasovalo, za sprejetega (člen 71. ustave). Za sklepanje o zakonskih predlogih, ki izhajajo iz senata glede izpremembe ustave, je potrebna večina treh petin skupnega števila senatorjev (člen 115. ustave).

§ 91.

Če zapazi predsednik, ko se glasuje sede in vstajaje, da ni navzočnih zadostno število senatorjev za sklepanje, odredi, naj se senatorji prozovejo ali preštejejo. Na zahtevo enega senatorja, podprtega po 10 tovariših, se mora vršiti prozivanje, preden se glasuje, če naj se glasuje o predmetu sede in vstajaje. Tako prozivanje se sme zahtevati samo enkrat v eni seji.

Senatorji, ki so navzočni, ko se sproži vprašanje o kvorumu, ne smejo oditi iz dvorane, dokler se ne vrši prozivanje, odnosno štetje in glasovanje. Če pa vendarle odidejo, se smatra, da so navzočni in da so glasovali zoper. Navzočnost senatorjev ugotavlja predsednik.

§ 92.

Predsednik takoj proglasi izid glasovanja senata.

§ 93.

Sede in vstajaje se glasuje vselej, kadar ni s tem poslovnikom določen drugačen način glasovanja.

O izidu glasovanja s sedenjem in vstajanjem odloča predsednik. Če je po njegovem mnenju izid dvomen, se glasuje iznova. Če je tudi drugič po njegovem mnenju izid dvomen, se glasuje po imenih.

§ 94.

Sede in vstajaje se glasuje tako-le: predsednik pozove, naj vstanejo vsi oni, ki glasujejo zoper predlog.

§ 95.

Po imenih se glasuje ustno. Po imenih se glasuje: 1. kadar se glasuje o zakonskem predlogu v načelu ali končno v celoti; 2. če dá glasovanje s sedenjem in vstajanjem dvomen izid tudi po drugem poizkusu.

Pri glasovanju po imenih prozivlje eden izmed tajnikov senatorje po imenih, ti pa glasujejo z besedo: »za« ali: »zoper«. Po dovršenem prozivu se pozovejo še enkrat oni senatorji, ki se niso odzvali prvič; šele potem objavi predsednik, da je glasovanje zaključeno.

§ 96.

Tajno se glasuje pri volitvah predsedništva in posebnih odborov senata.

To glasovanje se vrši po listkih, ki se devljejo v odprt zavitek, nalašč pripravljen za to.

Vsi listki, s katerimi se glasuje, morajo biti iste velikosti, iste barve in iste oblike.

Senatorji spuščajo drug za drugim na proziv tajnikov svoje listke v skrinjico, ki stoji na mizi predsedništva. Te glasove štejejo trije senatorji, določeni z žrebom, vpričo predsedništva in senata.

X. POGlavJE.

Disciplinske kazni.

§ 97.

Senatu gre izključna pravica, da v svoji seji vzdrukuje red po svojem predsedniku.

§ 98.

Disciplinske kazni, s katerimi se smejo kaznovati senatorji, so te-le:

1. opomin na red;
2. zapisan opomin na red;
3. odvzem besede;
4. začasna izključitev iz sej senata.

Senator sme biti po teži prestopka izključen do 30 sej.

Prve tri kazni izreka predsednik, tako tudi četrto do največ treh sej. Daljše izključitve sklene senat brez pretresa na predlog predsednikov ali 5 članov senata.

§ 99.

Z opominom na red se kaznuje vsak senator, ki z govorom ali drugače z vedenjem v senatu krši red in predpise tega poslovnika.

§ 100.

Z zapisanim opominom na red, ki se zabeleži v zapisnik senata, se kaznuje vsak senator, ki je bil v isti seji že prej opominjan na red.

Ali se drugi opomin izreče kot prosti ali kot zapisani opomin, je zavisno od preudarka samega predsednika.

§ 101.

Z odvzemom besede se kaznuje:

1. vsak senator, ki bi s svojim govorom prekršil red in je bil že prej v isti seji kaznovan z zapisanim opominom na red;

2. vsak senator, ki med svojim govorom že dvakrat ni hotel slušati predsednika.

§ 102.

S kaznijo izključitve se kaznuje senator, ki osebno žali kralja, prestolonaslednika, člane kraljevskega doma, ki žali ali kleveta senatorje in ministre ali se vede nedostojno proti senatu ali se ne pokorava opominom predsednika, zlasti glede izvršitve kazni. Z isto kaznijo se kaznuje tudi senator, ki dela nered in ovira delo v njej.

§ 103.

Senator, ki se kaznuje z začasno izključitvijo iz sej senata, mora takoj oditi iz dvorane senata.

Če bi se protivil, odredi predsednik, da se kaznovani poslanec siloma odpravi iz dvorane. Če je treba, predsednik začasno prekine sejo.

§ 104.

Senator, zoper katerega se predlaga kazen začasne izključitve iz sej senata, ima pravico govoriti v svojo obrambo, in sicer najdalj pet minut.

Pri tej priliki ni drugega pretresa.

Če se predlaga izključitev več senatorjev za skupen prestop, ima pravico govoriti v obrambo samo eden izmed njih v imenu vseh, toda njegov govor sme trajati največ 15 minut.

§ 105.

Če se senatorju odvzame beseda ali če se izključi iz sej senata, se te kazni vselej zapišeta v zapisnik senata. Kdor se kaznuje z izključitvijo, izgubi tudi dnevnicke za čas, dokler je izključen.

§ 106.

Če postane seja burna, opozori najprej predsednik senatorje, da prekine sejo, če se ne povrne mir. Če to opozorilo ne pomiri senatorjev toliko, da je moči govor senatorjev dobro čuti in poslušati, prekine predsednik sejo za nekaj časa. Ko mine ta čas, se seja zopet otvori.

Toda če se iznova v isti seji pojavi nered, zaključi predsednik sejo ter napove prihodnjo sejo s starim dnevnim redom.

V tej novi seji se na prvem mestu pred vsem in brez diskusije reši predlog predsednikov, če ga poda, o onih, ki so povzročili nered v prejšnji seji. Samo predsednik jim sme dopustiti, da se na kratko opravičijo ali pojasnijo svoje postopanje.

XI. POGlavJE.

Pravice in dolžnosti senata in senatorjev.

§ 107.

Zahteva preiskovalnega ali sodnega oblastva za izročitev članov senata se odkazuje imunitetnemu odboru. Senat sklepa o stvari po poročilu.

§ 108.

Brez pooblastitve senata se senatorji ne smejo za kazniva dejanja, učinjena izven izvrševanja mandata, klicati na odgovor, niti se jim ne sme odvzemati svoboda, dokler traja njih mandat, razen če se zalotijo na samem dejanju zločina ali prestopka. Vendar pa se v tem poslednjem primeru takoj obvesti senat, če je zbran. Senat dà ali odreče pooblastitev, da se pristojno postopanje nadaljuje ob času zasedanja.

Imunitetna pravica senatorjev nastane z dnem izvolitve, odnosno imenovanja.

Če postane kdo senator, preden se je zoper njega zaradi kaznivega dejanja izrekla izvršna razsodba, obvesti oblastvo, ki vrši poizvedbe in preiskavo, o tem senat, ki dà ali odreče pooblastitev za nadaljevanje postopanja.

Član senata se sme klicati na odgovor samo za ono dejanje, zaradi katerega je izročen (člen 75. ustave).

§ 109.

Odredbe predhodnega člena ne veljajo za pozive pred sodišče in ostala oblastva in za izvršbo sodnih in upravnih odločb v zasebnopravnih sporih.

§ 110.

Senator ne odgovarja za glas, ki ga je oddal kot član senata. Za vse izjave in postopanje pri izvrševanju mandata, bodisi v sejah senata ali v odborih ali v posebnem odposlanstvu ali v posebni dolžnosti po odredbi senata, so senatorji odgovorni senatu. Za one izjave in postopanje, ki vsebujejo kaznivo dejanje, so senatorji odgovorni tudi pred rednim sodiščem, če dà senat dovolitev za to. Vendar odgovarjajo senatorji za razžalitve, klevete in zločinstva pred rednimi sodišči tudi brez predhodne dovolitve senata (člen 74. ustave).

§ 111.

Noben senator ne sme izostajati od sej senata, če mu ta ne dovoli dopusta. Ob izjemnih nujnih prilikah sme predsednik senata senatorjem sam dajati dopust do desetih dni; tedaj mora o tem obvestiti senat.

Senator sme dobiti v enem zasedanju največ 15 dni dopusta z dnevnic; za čas dopusta čez ta rok ne prejema dnevnic, razen če boluje, za kateri čas prejema dnevnic neglede na to, koliko časa traja bolovanje. Bolovanje odobruje senat. Senator, ki ne prihaja k sejam senata, a mu ni bil odobren dopust ali bilo odobreno bolovanje, ne dobiva dnevnic, niti mu predsednik ne sme odrediti njenega izplačila.

§ 112.

Vsaka zahteva za dopust se vroči predsedniku senata, ki jo naznani senatu v prvi prihodnji seji.

Senat odloča o zahtevanem dopustu brez pretresa. Če predsedništvo spozna, da v senatu ni zadostnega števila članov za sklepanje, sme naznaniti, da so vsi dovoljeni dopusti prekinjeni, razen dopustov, odobrenih zaradi bolezni.

§ 113.

Predsednik senata ima doklade, kakršne ima predsednik ministrskega sveta, podpredsednika vsak po 1500 dinarjev, tajniki pa po 1000 dinarjev na mesec. Senatorji imajo dnevnic po 200 dinarjev.

Brez privolitve senata se te dnevnic ne smejo zvišati.

§ 114.

Vsi člani senata imajo pravico do brezplačne vožnje I. razreda na vseh železniških vlakih in državnih pooblaščenih ladjah za dobo, dokler traja njih mandat. Pravico imajo do povračila stroškov za potovanje ob prvem dohodu na sejo senata in ob poslednjem povratku kakor tudi stroškov za potovanja s privatnimi vozili.

§ 115.

Vsak senator sme podati ostavko na svoj mandat. Ostavko priobči predsednik senatu, ki jo odkaže verifikacijskemu odboru v nadaljnje poslovanje. Dokler pooblastilo ni poverjeno, ostavka ne zadržuje senata od preiskovanja in sklepanja, ali je bila volitev pravilna ali ne.

§ 116.

Članom senata izda predsednik posebno legitimacijo.

§ 117.

Senatu gre izključna pravica, da v svoji sredini vzdržuje red po svojem predsedniku.

Nobena oborožena sila se ne sme postaviti v dvornici senata niti v njegovem poslopju ali na njegovem dvorišču, če tega ne dovoli predsednik senata. Istotako ne sme brez njegove dovolitve noben državni organ v senatu vršiti oblastvenih dejanj. Nihče ne sme oborožen priti v poslopje senata razen tistih, ki nosijo orožje po predpisu in so v službenem poslu pri senatu (čl. 76. ustave).

§ 118.

Po ulicah, ki so neposredno okoli poslopja ali dvorišča senata, je prepovedana vsaka manifestacija. Če bi se po njih nabirale gruča ljudi, jih mora oblastvo na zahtevo predsednika senata takoj razgnati.

§ 119.

Vzdrževanje reda v notranjosti dvornice senata in na njegovem dvorišču nadzira izključno predsednik. Za to potrebno število stražnikov, ki ga določi predsednik sam, mu dá minister za notranje zadeve takoj v začetku zasedanja iz orožništva na razpolago.

Ti stražniki nosijo posebno viden znak, ki ga predpiše predsedništvo senata in po katerem se vedno ločijo

od drugih orožnikov. Tem stražnikom ne smejo nobena civilna ali vojaška oblastva niti kdo drugi razen predsednika senata izdajati naredb, niti ne smejo ti stražniki od koga drugega sprejemati naredb, razen od predsednika senata.

§ 120.

Če opazi predsednik v dvornici senata osebe, ki niso senatorji ali ne pripadajo osebju senata, odredi, da se te osebe odpravijo.

§ 121.

Če se ne vede kdo od poslušalcev na galerijah mirno, sme odrediti predsednik, da se oddalji. Ob večjih neredih sme predsednik odrediti, da se galerije izpraznijo.

§ 122.

Senat ima pravico do anket kakor tudi pravico do preiskav v volilnih in čisto administrativnih vprašanjih (§ 67. ustave).

Te ankete in preiskave vodi senat po posebnem svojem odboru, izvoljenem po predpisih §§ 17. in 18. tega poslovnika.

Seje, v katerih vodi ta odbor senatske ankete in preiskave, so javne, toda sme jih proglasiti za tajne bodisi senat sam bodisi odbor, ki mu je poverjena voditev preiskave.

§ 123.

Vse pravice, ki jih dajo zakoni preiskovalnim oblastvom glede izpraševanja onih, zoper katere teče preiskava, glede pozivanja in zasliševanja prič in izvedencev, pribavljanja in proučevanja potrebnih listin in spisov gredo tudi onemu odboru senata, ki vodi anketo ali preiskavo. Toda senat sme v vsakem primeru posebej omejiti te pravice s posebno odločbo.

Če je treba, da se izpraševanja ali zasliševanje izvrši na mestu samem, sme odbor, ki vodi anketo ali pre-

iskavo, prenesti svojo oblast na enega ali na več senatorjev izmed sebe. Člani anketnega odbora imajo, kadar potujejo, pravico do povračila stroškov, ki jim jih odredi administrativni odbor.

§ 124.

Priče in izvedenci imajo v tem primeru pred onim odborom senata, ki vodi preiskavo, in pred njegovimi odposlanci iste pravice in iste dolžnosti kakor pred sodišči.

Priče ali izvedence, ki so uradniki, pozivlje anketni ali preiskovalni odbor po pristojnem ministru.

§ 125.

Če so se seje senata odložile ali zaključile, se senatorska anketa ali preiskava ustavi, dokler se senat iznova ne sestane. Senat pa sme skleniti, da se senatorska anketa ali preiskava nadaljuje tudi med časom, ko ni zbran.

§ 126.

Uspeh dela ankete ali preiskave se vselej predloži seji senata, ko odredi predsednik senata v sporazumu z anketnim odborom, da se natisni poročilo in gradivo, ki je z njim, kolikor je to mogoče in dopustno po značaju stvari same. Če je predložil anketni ali preiskovalni odbor kako resolucijo, sklepa senat o njej kakor o ostalih resolucijah, ko pridejo iz odborov (glej § 69. poslovnika). Če vloži manjšina odbornikov lasten predlog resolucije, se sklepa o tem predlogu šele, če se večinski predlog odkloni.

XII. POGlavJE.

Osebjje senata in računovodstvo.

§ 127.

Vse osebjje senata je pod upravo predsednika senata. Osebjje je lahko stalno ali začasno. Službena leta stal-

nega osebja se štejejo kakor leta državne službe. Razvrščavajo se in prejemajo prejemke po zakonu o uradnikih po svoji kvalifikaciji. Državni upokojenci, ki se takó sprejemajo za stalne uslužbenke, izgube dosedanje pokojnino, pozneje jih sme upokojiti finančni odbor na predlog predsednika senata in z vsemi pogoji zakona o uradnikih. O vsem tem sestavi predsednik senata v soglasnosti z administrativnim odborom poseben pravilnik, ki ga predloži v sklepanje.

§ 128.

Proračun senata izvršuje predsednik senata. Iz proračuna se ne smejo vršiti nobeni izdatki, ki niso v njem določeni. Administrativni odbor, kot kontrolno oblastvo, mora vsak mesec pregledati račune senata in predložiti svoje poročilo senatu vsake tri mesece.

XIII. POGlavJE.

Stenografski zapiski.

§ 129.

Stenografsko osebje izdeluje stenografske zapiske o sejah senata in po potrebi tudi odborov in odsekov. Predsedništvo skrbi za to, da se ti zapiski brez odloga natiskujejo in razdeljujejo med senatorje.

§ 130.

Stenografski zapiski se predlagajo na vpogled predsedniku in vsakemu govorniku za njegov govor. Govornik sme izpreminjati v stenografskem besedilu samo to, kar se tiče redakcije; ne sme pa pripisovati novih misli in razlogov niti izpuščati izrečenih misli in razlogov. Svoje popravke sme izvršiti govornik v 24 urah, odkar

se mu zapiski vroče v senatskem posloplju. Predsednik sme popravljati samo one izraze, ki žalijo dostojanstvo senata ali obsegajo osebne žalitve ali klevete bodisi državljanov kraljevine, bodisi tujih javnih organov ali predstavnikov. Njegova dolžnost je skrbeti za to, da govorniki ne zapisujejo popravkov ali dodatkov izven tu označenih mej.

Če nastane spor, spravi predsednik na zahtevo dotičnega senatorja stvar pred senat, da le-ta odloči brez pretresa, ko je zaslišal predsednika in prizadetega govornika.

XIV. POGlavJE.

Arhiv in pečat senata.

§ 131.

Senat ima svoj arhiv in svojo knjižnico, ki ju oskrbujejo posebni uradniki.

§ 132.

Senat ima svoj pečat z grbom kraljevine Jugoslavije in z napisom na okoli: »Senat kraljevine Jugoslavije«. Pečat senata hrani predsednik.

XV. POGlavJE.

Končne odredbe.

§ 133.

Dokler se ne sklene pravilnik po § 127. tega zakona, se postavlja v senatu samo začasno osebje proti mesečni nagradi za delo; dotlej se smejo postavljati tudi upokojenci proti nagradi za delo, pri čemer pa obdrže svoje pokojnine.

§ 134.

Ta poslovnik sme senat izpremeniti s svojo resolucijo.

Tak predlog o izpremembí poslovnika mora poprej proučiti poseben odbor senata, čigar natisnjeno poročilo se mora razdeliti med senatorje vsaj pet dni pred sklepanjem o izpremembí poslovnika.

V B e o g r a d u, dne 3. decembra 1931.

Aleksander s. r.

Predsednik
ministrskega sveta,
minister za notranje posle,
P. R. Živković s. r.

Predsednik
ministrskega sveta,
minister za notranje posle,
P. R. Živković s. r.

Videl
in pritisknil državni pečat
čuvár državnega pečata,
minister pravde
dr. Drag. S. Kojić s. r.

COBISS. +E284

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000176862

V založbi tiskarne Merkur v Ljubljani

so izšle sledeče

leposlovne knjige:

- Conan Doyle-Mulaček: **Pozna osveta.** Detektivski roman broš. Din 25—, vez. Din 30—
- Jack London: **Morski vrag.** Roman broš. Din 20—, vez. Din 30—
- Kreff: **V oklopnjaku okoli sveta.** V dveh delih; vsak del broš. Din 20—, vez. Din 26—
oba dela skupaj broš. Din 40—, vez. Din 46—
- Ouida: **Kneginja Zurova.** Roman broš. Din 30—, vez. Din 35—
- Ouida: **Farnmor.** Roman broš. Din 28—, vez. Din 35—
- P. Ripson: **Marsove skrivnosti.** Roman broš. Din 28—, vez. Din 35—
- Claude Anet: **Arijana.** Roman broš. Din 24—, vez. Din 32—
- J. Špicar: **Martin Napuh.** Pravljica za mladino v petih slikah broš. Din 10—
- Radivoj Rehar: **Popotovanje po zvezdi Večernici** broš. Din 12—

Razno:

- Pravila naših delniških družb broš. Din 15—
- Dnevnik za babice broš. Din 4—
- Porodni izkazi broš. Din 1—

Ob naročilu je poslati denar naprej in za odpravo in poštino še po 1 Din za izvod.

TISKOVINE

*vseh vrst: trgovske, uradne, reklam-
ne, časopise, knjige, večbar-
vni tisk hitro in poceni!*

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23

Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

V TISKARNI MERKUR

izhajajo med drugimi:

SLUŽBENI LIST

kraljevske banske uprave Dravske banovine

TRGOVSKI LIST

strokovno glasilo za trgovino, obrt in in-
dustrijo. Izhaja trikrat na teden ter velja
celoletno Din 180 —, mesečno Din 15 —

